SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Рік 121, ЧИСЛО 43, П'ЯТНИЦЯ, 24 ЖОВТНЯ 2014 РОКУ 1893 Vol. 121, No. 43, FRIDAY, OCTOBER 24, 2014 $2.00

Пам'ятаймо про Україну!

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

Україні загрожують провокації

Петро Часто

Президент України Петро Порошенко у своєму Зверненні до української спільноти (див. „Свободу" ч. 42, з 17 жовтня) однозначно позитивно оцінив так звані „мінські домовленості", звівши їхні висліди до п'яти тез (стримано наступ ворога по всьому фронту; режим припинення вогню дозволив значно зменшити кількість жертв; з терористичного полону вирятувано майже півтори тисячі учасників антитерористичної операції; здійснено ротацію військових й укріплено оборонну лінію; на визволених територіях налагоджується нормальне життя) і водночас дещо необачно відповів своїм опонентам, яких напередодні виборів до Верховної Ради помітно побільшало: „Мирний плян, який вже як мінімум забезпечив певний рівень деескаляції конфлікту, постійно атакується ура-патріотами. Це здебільшого люди, відірвані від реалій і, будучи відкритим до критики, я, тим не менше, не збираюся міняти стратегію. А вона полягає в тому, що ми перемогти можемо лише мирним шляхом".

Оце категоричне „лише" вивело з рівноваги багатьох в Україні і додало Президентові нових критиків. Мовляв, „мирний шлях" – це мир з Москвою? З Путіним? З аґресорами? „Будь-які контакти української влади з режимом Путіна в стані незакінченої війни є зрадою національних інтересів, якими б арґументами вони не прикривалися", – рубає з плеча відомий київський інтелектуал Сергій Дацюк.

Подібну позицію займає, серед багатьох-багатьох українських діячів, і відомий дипломат Богдан Яременко: „Україна не може виторгувати на переговорх свою незалежність, суверенітет, територіяльну цілісність. Вона може їх захистити або не може їх захистити. Петро Порошенко, очевидно, схиляється до думки, що ми не можемо захистити, або він не хоче захищати. Принаймні, на цьому етапі".

Мабуть, ще й тому це президентське Звернення не сприйнялося виваженіше, об'єктивніше, що його запопадливо підтримав брутальний кремлівський посіпака в Україні Віктор Медведчук. Бо все, до чого наближається ця темна постать, відразу тьмяніє так само.

Насправді документ за своїм змістом – багатозначний і дозволяє навіть сакральне прочитання: хто до нас прийде з миром, миром буде зустрінутий, а хто з мечем – від меча й загине. Наприклад, це речення: „Ми тримаємо порох сухим, бо мирний процес ще не став незворотнім".

В неймовірно тяжкий відтинок історії довелося П. Порошенкові очолити Україну: смертельний ворог – під її мурами, і всередині не на всіх можна покластися, тому чимало „добрих порад" напевно належать до тих,

(Закінчення на стор. 13)

Петро Порошенко взяв участь у форумі „Азія – Европа"

Під час робочої візити Президента України до Мілану. (Фото: Пресс-служба Президента України)

МІЛАН, Італія. – 16-17 жовтня відбувся дводенний форум „Азія –Европа", під час якого Президент України Петро Порошенко зустрівся з Президентом Росії Володимиром Путіним. У переговорах також брали участь Канцлер Німеччини Анґела Меркель, Президент Франції Франсуа Оланд, Прем'єр-міністер Італії Маттео Ренці, Президент Европейської Ради Герман Ван Ромпей та Голова Еврокомісії Жозе Мануель Баррозу.

Раніше веб-сайт Президента України повідомив, що 14 жовтня П. Порошенко та В. Путін у телефонній розмові узгодили формат та порядок денний своєї зустрічі в Італії. Також у повідомленні йшлося, що „Петро Порошенко і Володимир Путін підтвердили необхідність неухильного дотримання домовленостей щодо припинення вогню і відведення військ".

П. Порошенко напередодні зустрічі з російським колеґою у своєму телезверненні передбачив „непрості переговори": „З одного боку – керівники низки провідних европейських держав разом з Президентом України. З іншого боку – Президент Росії. Я знаю, це будуть непрості переговори, але я до них готовий".

Своїми цілями П. Порошенко назвав повне припинення вогню, виведення російських військ та техніки і встановлення контролі за кордоном, що відкриє шлях до політичного вреґулювання ситуації на Донбасі.

18 жовтня, повернувшись з Мілану, Президент П. Порошенко мав велику зустріч з українськими журналістами, під час якої заявив, що українська делеґація виконала завдання, які ставила перед собою в Мілані, де відбувся форум „Азія - Европа".

Зокрема було узгоджено ціну на газ, яку Україна купуватиме в Росії до 31 березня. Вона становитиме 385 дол. за тисячу кубометрів.

За словами П. Порошенка, учасники переговорів щодо ситуації на Донбасі погодилися з необхідністю виконання всіх пунктів Мінського меморандуму, в тому числі відновлення роботи низки контрольно-пропускних пунктів на кордоні з Росією.

„Україна приїхала туди з дуже важливою метою: нам потрібно було зберегти мир. У жодному разі не дати можливости переглянути Мінські домовленості і стійкий мирний процес", – підкреслив П. Порошенко.

За його словами, всі учасники консультацій погодилися, що підписані у Мінські документи є базовими і на їх підставі слід робити подальші кроки.

П. Порошенко також заявив, що всі учасники переговорів допускають проведення місцевих виборів в окремих районах Луганської та Донецької областей лише за українським законодавством.

„Так звані фейкові вибори 2 листопада або в інший день, якщо вони проводяться не у відповідності з українським законодавством, без дотримання режиму припинення вогню, без міжнародних спостерігачів, не можуть і не будуть визнані жодним з учасників консультацій", – наголосив П. Порошенко, додавши, що з цим погодилась і Росія.

В. Путін на прес-конференції після переговорів позитивно оцінив підписаний П. Порошенком закон про особливий статус деяких районів Донбасу, на підставі якого і плянується проводити місцеві вибори. „Напевно, це не ідеальний документ, але все ж це крок у правильному напрямку", - сказав В. Путін після двосторонньої розмови з П. Порошенком у Мілані.

(„Українська правда", „Дзеркало тижня", Радіо „Свобода")

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Росія не відвела війська

КИЇВ. – „Росія досі не відвела свої війська від українського кордону, незважаючи на те, що їх навчання нібито завершено", – повідомив 21 жовтня речник Інформаційно-аналітичного центру Ради національної безпеки і оборони Андрій Лисенко. „Ми спостерігали за початком руху російських військ, які базувалися вздовж українсько-російського кордону на території Росії. Більшість з них досі залишається на місці", – сказав він. *(„Укрінформ")*

Вбивали людей без суду

КИЇВ. – „Обидві сторони конфлікту на Донбасі вбивали людей без суду, однак маштаби страт перебільшують російські засоби масової інформації", – ствердила міжнародна правозахисна організація „Amnesty International" у звіті, який оприлюднено 20 жовтня. Правозахисники зібрали свідчення жителів Донецької і Луганської областей, очевидців і жертв викрадень, місцевих посадовців, медичних працівників, українських військових, проросійських бойовиків та журналістів наприкінці серпня та вересня. Зокрема правозахисники заперечили слова міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова про 400 тіл, виявлених у могилах біля селищ Комунар та Нижня Кринка після відходу звідти українських сил. Такі повідомлення у організації назвали викликами інформаційної війни. Багато вбивств проукраїнських активістів скоїли проросійські сепаратисти. Правозахисники навели свідчення щодо імітації страт для тиску на заручників та українську владу, про застосування тортур до утримуваних осіб. Вони закликали обидві сторони конфлікту покласти край стратам й розслідувати випадки таких вбивств. *(Бі-Бі-Сі)*

Росія втратила 4,360 вояків

МОСКВА. – 19 жовтня російська правозахисниця, засновниця інтернет-проекту „Вантаж-200 з України до Росії" Олена Васильєва повідомила, що втрати російської армії у бойових діях на Донбасі становлять 4,360 військових. Ніякого обліку військовослужбовців немає, централізованого управління теж немає, як немає військової освіти та стажу у міністра оборони Росії Сергія Шойгу. Міністерство оборони Росії визнало лише 900 смертей. *(Радіо „Свобода")*

Заборонили продукцію рослинництва

КИЇВ. – 22 жовтня Росія ввела тимчасові обмеження на постачання або транзит усієї продукції рослинництва з України. Про це повідомила Федеральна служба ветеринарного і фітосанітарного нагляду Росії. 14 жовтня було заборонено ввезення до Росії сирних продуктів українського виробництва. У відомстві пояснюють, що така продукція може надходити в Україну з тих країн Евросоюзу, щодо яких застосовані російські санкції. *(Радіо „Свобода")*

Одяг видали перед приїздом прем'єра

ЯВОРІВ, Львівська область. – Прем'єр-міністер Арсеній Яценюк, перебуваючи 21 жовтня на Яворівському військовому полігоні. був обурений станом підготовки поповнення для війська, зокрем екіпіруванням бійців. „У ніч перед моїм приїздом на Яворівський полігон мобілізованим бійцям 80-ої бриґади видали форму, білизну, взуття і навіть теплі шкарпетки", – зазначив А. Яценюк. *(„Укрінформ")*

Співали гимн „Новоросії"

МОСКВА. – 20 жовтня перед публікою у Москві презентували гимн так званої „Новоросії" – захопленої проросійськими сепаратистами території Донбасу. Слова написав продюсер Вадим Циганов, музику – сербський композитор Ніноcлав Адемовіч. Свій варіянт гимну обіцяв співак Йосип Кобзон. Раніше влада самопроголошеної „Новоросії" запропонувала власний прапор і герб, готує до випуску свою валюту. 24 червня так звані Донецька та Луганська народні республіки проголосили „Союз народних республік" і назвали його „Новоросія". *(Бі-Бі-Сі)*

Партія „Самопоміч" – за політичну волю і сміливість

Серед політичних сил в сьогоднішній Україні, які плянують подолати у виборах 26 жовтня 5-відсотковий поріг і увійти до нової Верховної Ради, є й недавно створена партія „Самопоміч". Про її програмові цілі читачі довідаються з ниже вміщеної розмови відомого українського журналіста, головного редактора інтернет-видання „Історична правда", викладача маґістерської програми з журналістики Українського Католицького Університету Вахтанґа Кіпіані з засновником і керівником партії „Самопоміч", міським головою Львова Андрієм Садовим.

– Як, на Ваш погляд, належить ставитися заяв багатьох політиків і генералів, нібито Україна вже програла цю війну?

– Є дуже багато запитань до фаховости політичного і військового керівництва нашої країни. Але це не повинно давати нам підстави для паніки. Росія готувалась до аґресії останніх десять років, активно вибудовуючи аґентурну мережу й готуючи інформаційно-пропаґандистську базу. Наша держава має покладатися не на піар, а на професійність у військових питаннях. Я бачу всі можливості, щоб ми в цій війні мали перемогу й захистили рідну землю. Все залежить від самиих українців. Світ буде нам помагати, коли буде бачити, що ми самі боремося.

– А в чому є проблема, що держава не називає війну війною, використовуючи неадекватний реальній ситуації евфемізм „антитерористична операція" (АТО)?

– Напевно, ми з вами багато чого не знаємо. Я б діяв у цій ситуації інакше. Може, уряд має якісь зобов'язання? Мене вразив спосіб формування уряду після Майдану. Я б на ключові посади призначав фахівців найвищого рівня і дав їм можливість самостійно зформувати команди і нести персоніфіковану відповідальність. Існуючий квотний принцип призначення на посади є великим злом для нашої держави. Минуло пів року, але обіцяні реформи так і не зрушились з місця. Є лише багато розмов про них. Є багато питань до професійності Міністра оборони і начальника Генерального штабу. Зміни, які відбулись, не дали потрібного ефекту, а навпаки – ускладнили ситуацію. Можна мати добру структуру, але якщо в ній не працюють відповідні до цілей і завдань люди, жодні схеми і комбінації не допоможуть.

– Зміна керівника Міністерства закордонних справ була вчасною і правильною?

– Андрія Дещицю я знаю дуже давно. Сьогоднішнього міністра бачив лише по телебаченню, знаю з коментарів у „твіттері". Ця посада є прероґативою президента, і він призначив людину, з якою йому буде комфортно працювати. Але оскільки в країні іде війна, то в першу чергу треба говорити про результат, а не про комфорт.

– Як Львів відчуває, що в країні іде війна?

– Найстрашніше – це смерть львів'ян. Ми чи не кожен день приймаємо з зони АТО тіла наших хлопців, яких ховаємо на полі почесних поховань Личаківського цвинтаря. Немає нічого ціннішого, ніж життя людини. Я за перемогу, але не будь-якою ціною. Бо, як правило, гинуть найкращі. Інші ховаються і перечікують. Якщо говорити про економічну складову в різних галузях, то можна буде аналізувати це за наслідками року. Дуже багато людей з усієї України приїжджають сьогодні до Львова, щоб відчути певний душевний спокій. Тому що атмосфера у місті досить позитивна, хоч всі і стривожені. Весь Львів сьогодні працює для нашої перемоги. Мешканці міста першими почали збирати гроші, купувати бронежилети, шоломи, тепловізори, коліматори і так далі. І це на сьогоднішній день є наша норма життя. З точки зору безпеки, Львів завжди був безпечним містом. Були деякі спроби цю безпеку порушити, але нічого з того не вийшло і не вийде.

– Скільки людей Ваше місто прийняло зі Сходу та Криму як тимчасово переміщених осіб?

– Область прийняла близько 10 тисяч, місто – близько трьох тисяч. Є жінки з дітьми, які перебувають у складному матеріяльному становищі, і їм має бути надана максимальна допомога, є люди, які самостійно винаймають помешкання, а є такі, хто відразу купують квартири і навіть створюють тут власне підприємництво, і це дає нові робочі місця. Наша позиція дуже проста – в країні іде війна, ніхто не знає, що буде завтра, тому якщо можемо зараз допомогти – допомагаємо, не чекаючи на кращі часи.

– Ви сказали, що українці самотужки мусять перемогти ворога. Але тим не менше, чимало країн світу Україні допомагають. Що, на Вашу думку, сьогодні може зробити західній світ для України?

– Коли є зовнішня аґресія проти Української держави, проти нашого національного організму, перемогти можна лише за однієї умови – за умови очищення влади. Тобто, мова про реформи. Якщо б ми їх активно проводили, тоді б підтримка Заходу була б доречною і корисною. Багато країн світу цей шлях проходили. Тим більше, що ми підписали Угоду про асоціяцію, і тепер треба якомога скоріше імплементувати зміни в законодавстві, мінімізуючи корупцію.

– При цій владі корупція не зникла?

– Ні, звісно. Поїдьте по Україні, поговоріть з людьми, подивіться на ті призначення, які робляться, чи на ті нововведення, які здійснює, приміром, міліцейське керівництво. У них все добре. Захід у цій ситуації чим може допомогти – тиском на Росію, щоб вона не підтримувала бандформування на сході нашої держави. Можливо, фінансово треба було б допомогти, але світ з жахом спостерігав за діями нашого Національного банку, який мав такий рівень „фаховости", щоб курс нашої національної валюти опустити до 12 гривень (поки матеріял готувався до друку, курс національної валюти стосовно долара впав до майже 15 грн. – В. К.)), зробити українців удвічі біднішими. І за це ніхто не поніс жодної відповідальности. Наче все це сталося само собою…

– Як кажуть, війна все спише…

– І це страшно! Помагають тим, хто має волю до перемоги і йде вперед.

– Ви не тільки міський голова Львова, але й політик, провідник партії „Самопоміч". Якби перед Вами стояло питання вибору – чи проголосували б за розрив дипломатичних взаємин з Росією?

– Ми сьогодні перебуваємо в стадії війни з Росією…

– Але при цьому прекрасно працюють дипломатичні установи в обох країнах…

– Оце й дивує! Дякуючи журналістам, ми знаємо, що Посол Росії Михайло Зурабов проти ночі ходить в адміністрацію Президента України, спілкується. У той самий час наші бійці перебувають в оточенні. І їх знищують професійні російські війська, які мають надсучасну зброю і обладнання. Запитань, повторюю, дуже багато.

– Нещодавно наш політичний словник «збагатився» словом „Новоросія". Як Ви вважаєте, це надовго?

– Чим довше ми цю хворобу не лікуємо, тим у складнішу стадію вона заходить. Це було б

(Закінчення на стор. 13)

ПОГЛЯД ЗІ СТОРОНИ

Чого має навчитися П. Порошенко?

На винесене у назву цієї публікації запитання відповідає один з найславніших совєтських дисидентів і політв'язнів Воолодимир Буковський, якого колись демократичний світ визволив з каґебівських тюрем, обмінявши його на чилійського комуніста Луїса Корвалана. Після того В. Буковський постійно мешкає в Лондоні, відомий у британських інтелектуальних колах як вчений-нейрофізіолог, письменник і громадський діяч. Нижче вміщуємо найцікавіші уривки з відповідей Б. Буковського на запитання кореспондентки Укрінформу Лани Самохвалової, що стосуються теперішньої міжнародної ситуації, зокрема України.

– Володимире Костянтиновичу, ми з вами розмовляємо саме в той момент, коли Петро Порошенко зустрічається в Мінську з Володимиром Путіним. Тоталітарна система, яка душила Вас, зараз душишить нас. Меркель просить враховувати інтереси Росії, Росія без кінця шле бойовиків і танки. Скажіть, як краще: зціпити зуби, поступатися і миритися з Путіним чи як?

– Поступатися аж ніяк не можна і миритися не треба. Поки ворог на твоїй території, переговори вести не можна. Це – де-факто визнавати поразку. Я розумію, доводиться поступатися тиску Меркель та інших людей, які нічого не розуміють. Вони думають, що миротворці, а насправді вони дуже шкодять вам. Насправді Путін наполовину виграв, якщо ви ведете з ним переговори. А Меркель нічого не розуміє, що з неї взяти? Вона у східній Німеччині у Хонекера завідувала комсомолом. Вона – конформіст за натурою.

Що в таких випадках робити? Я навіть думав на Заході відкрити курси: навчати людей, як „посилати". У росіян є проста відповідь на такі ситуації: „Йди ти... за відомою адресою". Це курси насамперед для політиків. Ми свого часу з моїм другом дисидентом Едіком Кузнєцовим години дві навчали цьому нинішнього прем'єр-міністра Ізраїлю Натаняґу. Навчали його, як поводитися з Америкою, коли вона починає тиснути, щоб ти „відновив мирний процес". У них це так називається. Усе, що відбувається в Ізраїлі з 1948 року, все – „мирний процес". І ось ми, два старі зеки, пояснювали Натаняґу на пальцях, як потрібно „посилати". І він засвоїв, і як мені здалося, в якийсь момент використав цю науку, розмовляючи з Обамою. Ми йому пояснювали: до тебе після цього почнуть краще ставитися, це тебе з Штатами не посварить. Так і було.

Ще я пам'ятаю таку історію. У 35-му Пермському таборі була така міжнаціональна рада. І рада неофіційно вирішувала табірні проблеми, щоб свавілля не було. І от на раді українці кажуть: у нас така проблема, нашого літнього інтеліґентного вчителя з Закарпаття весь час викликає „кум" (кум – це табірний оперативник), а зі свого кабінету відсилає в карцер на п'ятнадцять діб. І так увесь час, а людина літня, здоров'я нема. Ми, кажуть, не знаємо, що робити. Я відповідаю, що ситуація зрозуміла: „„Кум його вербує, а він не вміє кума послати". Учитель інтеліґентно каже – ой, не можу, не хочу. А тут потрібно чітко по-російськи „послати", дивлячись в очі. Висока рада попросила мене все це йому пояснити. Виходить людина з карцеру, я до неї підійшов, ми заварили чайку, і я пояснив їй, що мені доручено навчити її, як „послати" кума. Учитель почервонів, говорить, мовляв, не можу казати таких слів. Години дві я його навчав, як це робити. У нього навіть губи не складалися для цього вислову, він знав кілька мов, а „послати" не міг. Але я таки навчив його. „Кум" його знову викликав, учитель послав, його знову замкнули в карцер. Але більше не зачіпали.

„Посилати" – це велика наука, яку Захід ніколи не опанував, маючи справу з совєтськими людьми. А тут треба саме так. Адже КҐБ – особлива порода тварин. Слова „ні" вони не розуміють, домовитися з ними не можна, на компроміс самі не йдуть, а компроміс супротивника сприймають як слабкість. І якщо ти не „послав" каґебіста, значить, ти сам собі заподіяв велике горе. Це означає, що вони тиснутимуть далі, поки не завербують. У КҐБ є тільки дві іпостасі: або ти їх ворог, або ти їх аґент. І між цими двома – більше нічого.

Тому Путінові потрібно подивитися в очі і сказати: „Іди ти... ось туди". І все. Я готовий до Петра Порошенка приїхати в Київ і навчити „посилати".

– Така війна дивна. Нас убивають люди, які кажуть, що вони православні і які намагаються представити війну як релігійну.

– А чому Ви називаєте їх православними? Вони прикидаються, хрести носять.

В Росії ставлення до релігії складне. Ще Достоєвський у „Щоденнику письменника" розмірковує: „Ось кажуть, що росіяни – народ-богоносець. Це правда, вони люди релігійні. Вони, перш ніж тебе сокирою зарубати, обов'язково перехрестяться". Це – діагноза Достоєвського, який пройшов каторгу. Він добре знає, що каже. Все, що вони взяли від православ'я – перехреститися перед тим, як зарубати тебе сокирою.

Що означає православні? У церкву навіть Путін ходить. Тільки-но закінчився комунізм – стали православними. Путін розповідав Бушеві-молодшому, що він усе життя носить хрестик, який йому мама дала. Ах, як зворушливо і спеціяльно на Буша розраховано, він-бо релігійна людина. І що, він і на пляж ходив з хрестиком, і на засідання партійного осередку? Брехня. Православними стали відразу. Рухнув комунізм, і раптом з'ясувалося, що всі вони „в душі" були православними. Але це не заважало їм чинити злочини проти свого народу, вбивати мільйони людей.

Ніякої війни православних з вами немає. Є війна виродків, дегенератів, які заплуталися у власних мітах. Вони навіть не розуміють, що з ними сталося, як скінчився Радянський Союз. Вони всього цього не розуміють. Вони повторюють міти, що СРСР був великий і могутній, але його підірвали ЦРУ, сіоністи, там всякі змови....

– Чи можлива в Росії демократія?

– Все складно. У Росії історія неймовірно заплутана. Росія повинна пережити період розпаду, фраґментації, у неї має виникнути реґіональне самоврядування, яке Путін унеможливив. Без цього ця величезна країна жити не буде...

– Один з мітів, які насаджуються в Росії, що при Єльцині Росія розвалювалася. Ви можете щось заперечити?

– Єльцин сказав об'єктам федерації: беріть стільки суверенітету, скільки зможете підняти. І це утримало Росію, інакше вона б давно розкололася. А потім прийшов Путін і почав зводити вертикаль. І чим сильніша вертикаль, тим сильнішою ставала вірогідність розколу. Але Путін дурень, якийсь підполковник КҐБ. Вони ж взагалі нічого не розуміють, окрім як тягнути в застінки і „не пущать". При Єльцині небезпека розпаду була менша, ніж зараз.

– Ратифікація угоди з ЕС має гіркий присмак. Ми отримали сто вбитих, перш ніж ЕС запровадив санкції проти Януковича. Зараз вони умовляють враховувати інтереси Росії. Навіть Голяндія, яка втратила від рук російських найманців 193 особи, боїться повернути нам скитське золото, оскільки Росія вимагає віддати його в Крим. Невже Европа, в яку ми так прагнемо, слабка і не розуміє, що Путін – це страшно?

– Вони розуміють, що Путін – це страшно. Але в них реакція на страх інша, ніж у нас. Їм страшно, а вони починають домовлятися. Та не лише Захід не розуміє, погляньте на Польщу. Туск велику частину свого прем'єрства намагав-

(Закінчення на стор. 4)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Назвали причини поразки

КИЇВ. – Помилкові кадрові призначення в силовому блоці, неадекватні дії міністра оборони Валерія Гелетея і начальника Генерального штабу Віктора Муженка названі у звіті слідчої комісії парляменту, який 20 жовтня оприлюднив голова комісії Андрій Сенченко. Комісія також вказує на несвоєчасне фінансуванням потреб армії, відсутність єдиного центру організації оборони, що призвело до нерозуміння стратегії аґресора на кожному етапі. Реальні доповіді з зони бойових дій не відповідали переможним настроям В. Гелетея і В. Муженка, викликали повне несприйняття аж до звинувачень у боягузтві і погроз кримінального переслідування. Рішення про проведення військової операції в Іловайську не було забезпечене необхідними засобами. Українські підрозділи потрапили в оточення, загинули і зникли безвісти близько 1,000 українських військових. *(Радіо „Свобода")*

Путін пропонував окупувати Львів

ВАРШАВА. – Колишній міністер закордонних справ Польщі та нинішній маршалек Сейму Радослав Сікорський 20 жовтня розповів виданню „Politico Magazine", що Росія хотіла залучити Польщу до розподілу території України. 21 жовтня Р. Сікорський заявив, що розмова з „Politico" не була авторизованою і деякі слова були „надінтерпретовані", але В. Путін публічно на саміті НАТО у Букарешті в 2008 році говорив про те, що Україна є штучним утворенням. *(„Українська правда", Радіо „Свобода")*

Спростили отримання спадщини

КИЇВ. – 20 жовтня Верховна Рада спростила процедуру отримання спадщини. Міністер юстиції Павло Петренко зазначив, що Кабінет міністрів і Міністерство юстиції підтримали цей законопроєкт, який спрощує процедуру оформлення спадщини та реєстрації прав спадкоємців на успадковане ними нерухоме майно насамперед у сільських населених пунктах. Для цього передбачається надання відповідних повноважень органам місцевого самоврядування. Можна буде піти у сільську раду і оформити право на спадщину чи поїхати до недержавного нотаріюса і отримати це право. Закон скасовує обов'язкове проведення оцінки майна, коли його успадковують діти, онуки, рідні брати та сестри, дружина чи чоловік, батьки. *(„Українська правда")*

Розпочали слідство щодо грабіжників

КИЇВ. – „Розпочато 57 кримінальних проваджень за фактами здійснення злочинів особами в камуфляжній формі або особами, що представлялися бійцями батальйону „Айдар", – повідомив 20 жовтня головний військовий прокурор Анатолій Матіос. 31 з зазначених фактів – тяжкі й особливо тяжкі злочини. Зокрема розслідуються обставини здійснення вояками 24-го батальйону територіяльної оборони „Айдар" кримінальних правопорушень, пов'язаних з викраденням депутата Луганської обласної ради Павла Малиша У підозрюваних вилучені платіжні документи на різні прізвища (кредитні картки, чеки, заяви на видачу готівки). Розслідувати порушення прав людини закликала міжнародна правозахисна організація „Amnesty International". 24-ий батальйон територіяльної оборони „Айдар" підпорядкований Міністерству оборони України. *(„Українські новини")*

Залишено російські телесеріяли

КИЇВ. – Верховна Рада 20 жовтня не змогла включити до порядку денного жоден з трьох запропонованих законопроєктів щодо заборони трансляції російських серіялів про подвиги вояків Росії. Для розгляду не вистачило голосів – за перший проєкт проголосували 165 депутатів, за другий – 172, за третій – 161. Командири українських батальйонів, які воюють на Донбасі, звернулися до Президента Петра Порошенка з проханням заборонити на телебаченні російські серіяли, де героями роблять ворогів. *(„Укрінформ")*

АМЕРИКА І СВІТ

Литва – за нові санкції проти Росії

ВІЛЬНЮС. – 17 жовтня Міністер закордонних справ Литовської Республіки Лінас Лінкявічюс в інтерв'ю для телеканалу Сі-Ен-Ен заявив, що тиск на Росію потрібно посилити. „Ми повинні розширити і посилити тиск на Росію. Маю на увазі санкції, а також рішучішу підтримку українського уряду. Це важливі два канали". На думку керівника литовської дипломатії, оскільки Україна обрала европейський шлях, то об'єднаним европейцям не потрібно залишатися лише спостерігачами. „Це не повинна бути тільки проблема українців. Ми не можемо бути просто глядачами, як під час футбольного матчу. Ми повинні допомогти їм. Це саме те, що нам потрібно зробити", – підкреслив Л.Лінкявічюс. *(Українські національні новини)*

Арґентина має свій супутник

ФРАНЦУЗЬКА ҐВІЯНА. – 17 жовтня з космодрому у Французькій Гвіяні успішно пущено в космос перший геостаціонарний комунікаційний супутник Арґентини „ARSAT-1". Відтепер Арґентина матиме можливість надавати послуги супутникового телебачення, інтернету на території Арґентини, Чилі, Уруґваю і Параґваю. Таким чином Арґентина стала першою країною Латинської Америки, котра має на орбіті геостаціонарний супутник власного виробництва. На здійснення цього проєкту країна витратили близько 270 млн. дол. *(Бі-Бі-Сі)*

Фракція евроскептиків зникла

БРЮСЕЛЬ. – 16 жовтня з фракції „Европа за свободу і пряму демократію", що характеризувалася евроскептичними поглядами, вийшла представниця Латвії Івета Григулє, і це означає припинення діяльности цієї політичної групи. „У зв'язку з оголошенням члена Европарламенту від Латвії Івети Григулє про те, що вона покидає фракцію „Европа за свободу і пряму демократію", ця група не має членів з мінімально необхідних семи країн-учасниць і припинила існування", - йдеться у повідомленні прес-служби Европарламенту. *(Українські національні новини)*

Сікстинська капеля – в оренді

ВАТИКАН. – Папа Франціск дозволив компанії „Porsche" провести корпоративний захід у стінах Сікстинської капели. Таким чином, пам'ятник архітектури епохи Відродження вперше в історії зданий в оренду на комерційній основі. 18 жовтня „Porsche" організувала в капелі концерт для мандрівників, які скористалися туристичними послугами компанії. Перед ними виступив хор Національної академії Санта-Чечілія, після чого туристів запросили на святковий обід. Одержані гроші спрямують на благодійність. Вартість ексклюзивної п'ятиденної тури до Італії, з відвідуванням капели, становила майже 5,000 дол. Поїздку сплатили близько 40 осіб. Сікстинська капеля і раніше ставала майданчиком для різних концертів, але бути присутнім на них могли тільки служителі Церкви. *(Бі-Бі-Сі)*

Д. Трамп критикує Б. Обаму

НЮ-ЙОРК. – Американський мільярдер Доналд Трамп засумнівався в психічному здоров'ї Президента США – після того, як Барак Обама відмовився заборонити авіярейси з африканських країн, де триває епідемія Еболи. Коли американський телеведучий Стів Мальцберґ в етері своєї програми попросив мільярдера прокоментувати цей „твіт", Д. Трамп знову повторив, що з З. Обамою безумовно щось не в порядку. „Ніхто не знає, що саме, але щось не так, як треба. Стільки поганих рішень! Як хтось може бути настільки некомпетентним?" – дивується мільярдер. 16 жовтня Б. Обама під час наради з приводу боротьби з лихоманкою Ебола висловився проти заборони на авіярейси з країн Західньої Африки до США, бо це, на його думку, „є не найкращим способом боротьби з хворобою". Тим часом 15 жовтня ООН оголосила, що світ не встигає за темпами поширення Еболи – число хворих зростає у геометричній прогресії. До 1 грудня приріст чисельности інфікованих може скласти до 10 тис. осіб на тиждень. *(„Дзеркало тижня")*

З ХРИСТИЯНСЬКОЇ ТОЧКИ ЗОРУ

Любов до свого народу – перевага української армії

Любомир Гузар,
кардинал, Верховний Архиєпископ (емерит)
Української Греко-Католицької Церкви

Живемо в стані війни. На кордоні між Україною та Російською Федерацією – військові з'єднання: одні готові нападати на нашу державу, інші – боронити її від чужого нападу.

Армія Російської Федерації чисельна, ідеться про десятки тисяч активних вояків.

Вони мають все необхідне: достатнє харчування, відповідний одяг-однострій, сучасну зброю, танки, гармати, літаки, про всяк випадок -– медичні пункти. Ці люди пішли на фронт, усвідомлюючи всі його небезпеки, але вони спокійні за долю своїх родин. Про їхню діяльність розповідають відповідно налаштовані засоби масової інформації.

З українського боку не все так добре.

Однак, вищеперелічене не вичерпує всіх елементів, які запевняють перемогу.

Важко не помітити, що російським збройним силам бракує ідеї. Вони готові йти на будьякий фронт, куди їх пошле державна влада, проте не знають, чому мають там воювати, як це було, наприклад, у Чечні чи в Афганістані.

Загальновідомо, що в минулі роки наші державні провідники свідомо занедбували сили, потрібні для належної оборони країни. Внаслідок цього, як ми переконалися пів року тому, коли розпочався конфлікт на сході України, наша армія опинилася в жалюгідному стані: не було ні спорядження, ні підготованих військових підрозділів.

Спершу видавалося, що російській стороні запевнена перемога, а українці приречені на поразку.

Але несподівано, навіть для громадян України чи інших держав, а головно для противника, число українських вояків від початку аґресії, готових боронити рідний народ та свій край, з дня на день зростало, вони належно організувалися.

Населення, підкріплене молитвою, з власної ініціятиви почало збирати військове спорядження, харчування, одяг; фахівці-добровольці забезпечують пораненим медичну допомогу.

Якщо пів року тому вважалося, що порівняно з противниками ми великий, але слабкий народ, збройним силам якого бракує засобів для виконання свого завдання (захисту громадян), то сьогодні з'ясувалося, що українці готові ефективно захищатися і робити це здебільшого власними силами.

У чому секрет?

Наших людей живить ідея любови до свого народу.

Скільки людей взяли до рук зброю, яку вдалося придбати завдяки жертовності громадян, щоб боронити свої права!

А за тими відважними людьми стоять мільйони, які в різні способи, але захоплені тою самою ідеєю, з вражаючим запалом, винахідливістю і готовістю доповнюють усе те, чого тимчасово бракувало.

Дивним чином війна, яка мала б нас зруйнувати, стає причиною духовного і матеріяльного зростання, що дарує нам надію на збройну перемогу, а ще важливіше – на здійснення нашого всенародного бажання бути нормальною, справді самостійною державою.

Ми щасливий народ, бо маємо провідну ідею.

Існування такої ідеї і наше щире бажання її сьогодні здійснювати після багатьох десятиліть змагань – це та сила, яка, за словами нашого поета Івана Котляревського, кріпить нас, навіть у найскладніших обставинах: „Любов к Отчизні де героїть, там сила вража не устоїть, там грудь сильніша од гармат".

(„Українська правда", 10 жовтня)

Чого має навчитися...

(Закінчення зі стор. 3)

ся поліпшити взаємини з Росією.

– Росія дуже хворобливо ставиться до понять „триедина Русь", „спільна колиска трьох народів". Захист святої і триєдиної Русі - одне з гасел цієї війни. Скажіть, звідки ця нездорова пристрасть Москви здаватися старшою на триста (або шістсот років, якщо починати з Кия)? Ну, навіщо їм так рватися до спільної колиски?

– Це привід для самоствердження. Адже це люди з комплексом неповноцінности, з відчуттям нездійснености власної держави. Ви коли-небудь замислювалися, чому Росія намагалася забрати протоки у турків? Зараз це звучить зовсім анекдотично. Але і тоді це не було глибокою геополітичною думкою. Вихід до Середземномор'я потрібний? Але у вас порти і на Балтиці, і на Далекому Сході. Що вам дадуть протоки? Турки мирні кораблі не зупиняють. Одержимість російських патріотів протоками незрозуміла, іраціональна. Більшість речей, які вони вимагають, іраціональні. Для них це – служити власному комплексу неповноцінности. Ну от захопили ще територію. І що тобі дасть ця територія? У наш час територія не підсилює, а ослаблює державу. Маленький Гонґ-Конґ багатший за Китай. При певному рівні модернізації територія не становить багатства держави.

– Спостерігаючи за політичними процесами, переконуюся, що мораль і правильні позиції не цінуються у геополітиці. Це так чи ні?

– Ми всі, всі дисиденти говорили, що політика має бути моральна. І ми виникли не як політичний рух. Ми були рухом етичним. Наш основний імпульс був не змінити Росію, а просто не бути учасником злочину. Не стати частиною режиму. Це був найпотужніший мотив. А оскільки СРСР не терпів такого вільнодумства, то розпочалася війна з нами. І якби вони сказали: добре, ось вам Костромська область, і живіть як хочете, навіть якщо не будуватимете комунізму. Тоді жодного руху б і не було. Ми всі б жили у Костромській губернії. Вони ж що вирішили? Ми їх переінакшимо. А зараз хочуть українців переробити на росіян... Вони ніколи не могли зрозуміти партнерських стосунків. Не розумієть, що добрі і сильні партнери роблять тебе сильнішим.

– Ловлю себе на думці, що у вас, як і у вашого друга Мустафи Джемілєва, немає жодної образи на несправедливу систему. Я читала про всі тортури, через які ви пройшли у КҐБ, і у вас немає озлоблення. Чому?

- Я і Мустафа належали до того покоління і кола, яке добре знало, що робить. Ми нічого іншого від тієї системи не чекали. Ми не були жертвами. Покоління наших батьків, яких знищували у ГУЛаґах, були жертвами, вони не розуміли, за що їх ув'язнювали. А ми були вояками. Ми прекрасно розуміли, що нас чекає.

(Укрінформ, 28 серпня)

Переходимо на зимовий облік часу

У неділю 2 листопада, о 2-ій год. ночі, в США впроважуєтся зимовий облік часу, для чого стрілки годинників треба буде перевести на одну годину назад.

ТОЧКА ЗОРУ

Право і правники – фундамент демократії

Аскольд Лозинський

У творі Віліяма Шекспіра „Генріх VI", у 2-ій частині, є рядок, який уже декілька століттями сприймається як клясичний жарт серед адвокатів. Отже, шекспірівський Дік М'ясник говорить: „Перше, що ми зробимо, давайте повбиваємо усіх адвокатів!". Шекспір, мабуть, був критичним щодо адвокатів за надмірні ціни та надумані позови, але, враховуючи загальний контекст твору і характер Діка, драматург, ймовірно, бажав зобразити юристів позитивно – як вартових законності.

Незалежно від інтерпретації згаданого рядка, безперечним є одне – що професія і її представники вособлюють як позитивне, так і неґативне, особливо в країнах, де громадянське суспільство розвивається, спираючись на верховенстві закону, що є фундаментом будь-якої демократії.

На Світовому конґресі українських юристів у Львові в 1998 році пленарне засідання було присвячене ролі юриста в умовах верховенства права в суспільстві. Один з юристів, будівничий демократії в Україні, висловив думку, що роля адвоката – це забезпечення законности та правопорядку в суспільстві. Ця думка виразно позначена радянським ідеологічним впливом. Юристи з Заходу вказали на іншу філософську складову цієї професії – її ролю в захисті суспільства від урядового зловживання. І це не дивно, обидва поняття представляють основи законности.

Проте, набагато вразливішою і менш дипломатичною була думка, висловлена українським кандидатом на головування в світовій організації Валерієм Євдокимовим, який врешті переміг у виборчому процесі. Він стояв осторонь під час обговорення його та іншого кандидата позицій. Коли один адвокат зі Львова не підтримав В. Євдокимова, виступивши з особливо різкою критикою, обурений кандидат, забувши про чемність, вигукнув: „Ти хочеш жити?".

Більшість людей з юридичною освітою сьогодні в Україні залучені до приватної адвокатської практики чи підприємництва. Мало хто занґажований в уряді і ще менше – в неурядових організаціях (НУО). Серед учасників НУО є багато ідеалістів, але в цілому ці організації не можуть обходитися без чужоземних ґрантів. „Pro bono" – праці на громадських засадах, як правило, не існує.

Професія юриста, стаючи в Україні все популярнішою і масовішою, залишається заплямованою негідними прикладами з недалекого минулого, зокрема „захисною" діяльністю Віктора Медведчука, котрий прийняв пропозицію радянських прокурорів бути адвокатом Василя Стуса і фактично послав поета на смерть; також політичним хамелеонством Олександра Лавриновича, який піднявся до крісла міністра юстиції; до цієї категорії належить і вищезгаданий В. Євдокимов. Хотів би помилитися, але, згідно з моєю інформацією, виходить, що він, після 16 років від львівського випадку, все ще є головою Світового конґресу українських юристів.

Українські адвокати в діяспорі, за деякими винятками, також не беруть активної участи в житті громади, і їх авторитет, безумовно, вимагає вищого рівня. Працювати „pro bono" охочих небагато, хоч у деяких штатах адвокати подають прекрасні приклади допомоги незаможним людям.

Для України, на початках побудови демократичної держави, базованої на праві, на верховенстві закну, це особливо важливо – розвивати громадянське суспільство шляхом активної і безкорисливої участи в неурядових організаціях. Члени громади з правовою освітою і практичним знанням юридичної ділянки мають відігравати в цьому провідну ролю.

Що має бути ціллю? Недержавні організації повинні стати опорою громадянського суспільства – у противагу будь-яким зловживанням уряду. Досконаліше законодавство має сприяти державному та приватному фінансуванні НУО шляхом внесення змін до Податкового кодексу. У виборчому процесі юристи більше повинні служити радниками таких організацій, як комітети виборців. І можливо, найголовніше: юристам в Україні необхідно очистити професію адвокатів і суддів від найбільшої, після війни, проблеми в Україні – корупції.

У західній українській діяспорі, тобто в демократичному світі, адвокати повинні допомогти у створенні статусу податкових пільг для щойно утворених НУО, що представляють нових іміґрантів, людей з новими ідеями; наші юристи мають своїм обов'язком не дати пропасти активностям давніх українських НУО, які, м'яко сказавши, „відчувають втому"; надавати широкі послуги в різних товариствах, брати участь в зібраннях та демонстраціях на захист свободи слова, які іноді включають і надуживання з боку поліції; у підготуванні матеріялів і меморандумів з таких питань, як права людини, державний суверенітет і територіяльна недоторканість.

Щодо нашої східньої діяспори, зокрема в недемократичній Росії, то не маю морального права щось конкретне пропонувати юристам, бо це може виявитися небезпечним для життя. Але тим уважніше українські юристи у вільному світі повинні спостерігати за подіями в Росії і пробувати приходити на допомогу своїм братам навіть у недемократичних, авторитарних середовищах.

Самоозрозуміло, – це ще раз підкреслю – така діяльність має провадитися на громадських засадах „pro bono".

Нью-Йорк

Росія хоче розмістити в Криму атомну зброю

Група конґресменів США у листі до Президета Барака Обами повідомила, що російська влада плянує розмістити в Криму носії тактичної ядерної зброї, зокрема стратегічні бомбардувальники „Ту-22М3" і оперативно-тактичні ракетні комплекси „Іскандер-М".

Законодавці стверджують, що ще на початку серпня російська влада прийняла рішення про перекидання в Крим бомбардувальників „Ту-22М3" і комплексів „Іскандер-М", здатних завдавати ударів високоточними крилатими ракетами „Р-500", у тому числі з ядерними боєголовками.

Останнє, за словами члена Комітету у справах збройних сил Сенату США Джеймса Інофе, є прямим порушенням Договору про ліквідування ракет середньої і малої дальности, підписаного СРСР в 1987 році.

„Розміщення ядерної зброї на суверенній території іншої держави без її згоди є жорстоким і цинічним рішенням... Це дозволить Росії впритул наблизитися до баз НАТО, отримавши військову перевагу в реґіоні", – пишуть конґресмени.

Окрім того, незаконні дії російського керівництва, на переконання членів Конґресу, є „грубим порушенням угоди між Росієєю і НАТО, підписаної в 1997 році, і дозволяє російським військовим представникам перебувати на базах і об'єктах Альянсу". Законодавці вимагають дій від Президента США у відповідь, зокрема, пропонують повністю припинити всі контакти між членами військового Альянсу і Москвою, а також вивести російський військовий персонал з баз і об'єктів НАТО.

Вони також запропонували заборонити Росії проведення інспекційних летів в рамках договору про „відкрите небо".

(„Європейська правда", 20 жовтня)

АМЕРИКА І СВІТ

Північні олені підуть під ніж

АНАДИР. – У Чукотському автономному окрузі Російської Федерації в 2014 році кількість забитих на споживання оленів досягне 22 тис. тварин. Це майже на 10 тис. оленів більше від милорічного показника. „У зв'язку з ситуацією, що склалася після запорвадження Росією відповідних економічних санкцій проти країн Заходу, уряд Чукотки змушений був переглянути економічні моделі, щоб більшою мірою використати внутрішні ресурси округу", – пояснив губернатор Чукотського Автономного Округу Роман Копин. Плян зміцнення продовольчої безпеки реґіону передбачає також закупівлю у населення дикорослих ягід і грибів, а також плодоовочевої продукції, вирощеної в підсобних господарствах. На початку серпня Росія заборонила постачання яловичини, свинини, м'яса птиці, риби, сирів, молока та плодоовочевої продукції з Австралії, Канади, Европейського союзу, США і Норвегії у відповідь на антиросійські санкції Заходу. *(„Кореспондент")*

В Раді безпеки ООН – нові члени

НЮ-ЙОРРК. – 16 жовтня в Генеральній асамблеї ООН відбулися вибори п'яти нових непостійних членів Ради безпеки ООН на 2015-2016 роки. З 31 грудня припиняють свої повноваження Рванда, Республіка Корея, Арґентина, Австралія та Люксембурґ. Починаючи з січня 2015 року, до складу Ради безпеки увійдуть Анґола, Венесуеля, Еспанія, Маляйзія і Нова Зеляндія. Рада Безпеки складається з 15 членів організації. Великобританія, Китайська Народна Республіка, Франція, Російська Федерація та Сполучені Штати Америки є постійними членами Ради Безпеки. Ще десять непостійних членів обираються Генеральною Асамблеєю на два роки. Кожен рік проводиться заміна п'яти з них *(„Дзеркало тижня")*

Грузія все ближча до НАТО

ВІЛЬНЮС. – 17 жовтня у литовській столиці Міністер оборони Литви Юозас Олекас та Міністер економіки Грузії Гіорґі Квірікашвілі підписали документ, згідно з яким Грузія стала партнером Центру енерґетичної безпеки НАТО, що розташований у Литві. „Надзвичайно позитивним є той факт, що до Центру енерґетичної безпеки НАТО долучаються не лише члени Альянсу, а й інші партнери, і Грузія першою робить цей крок. Вона багато чого може запропонувати Центрові у сфері застосування технологічних іновацій та обміну досвідом захисту енерґетичної інфраструктури", – сказав Ю. Олекас. Підписавши дану угоду, Грузія стала першою країною, що не є членом Альянсу, яка приєданалася до Центру енерґетичної безпеки НАТО. *(УНІАН)*

Роля Польщі зменшується

ВАРШАВА. – Провідний налітик Інституту міжнародних взаємин Варшавського університету Анджей Шептицький сказав в інтерв'ю для УНІАН 17 жовтня, що відсутність нового Прем'єрміністра Польщі Еви Копач на переговорах президентів України та Росії Петра Порошенка та Володимира Путіна в Мілані, з участю провідників держав Европейського союзу, свідчить про все меншу ролю поляків у розв'язанні кризи на сході України. „З перспективи Польщі – це неґативна подія, вона свідчить, що вплив Польщі на українські справи – ключовий напрямок польської політики – зменшується", – ствердив А. Шептицький. *(УНІАН)*

Дві найбільші загрози світові

НЮ-ЙОРК. – Верховний комісар ООН з прав людини йорданський принц Зейд Раад Зейд аль-Хусейн заявив 16 жовтня, що найбільшими загрозами світового маштабу є спалах лихоманки Ебола і і дії терористичного угруповання „Ісламська держава". За словами комісара, „обидві загрози з'явилися непомітно і були спочатку проіґноровані світовим співтовариством", яке їх недооцінило. Він зазначив, що „Ісламська держава" пропаґує геноцид, і це є „новою формою нігілізму в нинішню цифрову епоху". *(„Дзеркало тижня")*

Росія гальмує розвиток України

Провід Росії був розчарований діями свого ставленика Віктора Януковича, котрий, на думку Москви, не спромігся подолати проевропейські устремління України і усю президентську владу зосередив на особистому збагаченні. Після його втечі з України Росія на чолі з Володимиром Путіним розгорнула різнопляновий наступ на Україну, яка виявилася надто непослідовною, розрізненою, неозброєною і тому програла двобій майже на усіх напрямах протистояння.

Росія розпочала бойові дії на Донбасі і спромоглася утворити у двох областях так звані незалежні республіки, збройний опір яких українське військо неспроможне подолати. Значні втрати вояків не сприяють зміцненню авторитету нової влади, а заміна генералітету не применшує невдоволення суспільства некомпетентністю і зрадами командування. Росії ж вдалося захопити Крим, скористатися своїм досвідом дій проти Грузії та Молдови, підтримки Вірменії в протистоянні проти Азербайджану у Нагорному Карабаху. Тепер Україна має по обидва її боки і на півдні больові точки війни і так звані „заморожені конфлікти", що неґативно впливає на закордонні інвестиції, туризм, фінансові взаємини зі світом. Хоча покищо ідея утворення „Новоросії" залишається лише гаслом, але це гасло, вже посіяне у народі, породило розкол між громадянством, яке користується російською чи українською мовою.

Росія досягнула ще однієї мети – загальмувала економічний розвій України. На сході більшість підприємств зруйновано, в інших реґіонах виробництво стало нестабільним, втратило звичні контакти, змушене зважати на вимоги війни. Закордонна торгівля страждає. Курс гривні викликає тривогу населення і фінансистів.

Росії вдалося призупинити рух України до европейських спільнот, зокрема до Европейського союзу і НАТО. В Европі зауважили прорахунки держави за попередні роки – залежність економіки від російських енерґоджерел та виробництв, слабкість війська, відсутність кордону. Не встиг В. Путін заявити про відхід танків від українського кордону, як почулися голоси про скасування санкцій проти Росії. У минулому Україна вже двічі програвала двобій з Росією, маючи підтримку Німеччини у 1918 році і Польщі у 1920 році. Обидва рази переможцем була Росія.

Але й Росія, плекаючи надії на відродження імперії, має слабкі точки. Передовсім її уряд жахається повторення в Росії київського Евромайдану. Незадоволення ізоляцією країни, зростання цін, різке зниження курсу рубля, втрати на фронті супроводжуються неґативним сприйняттям дій уряду щодо згортанння демократії, впровадженням численних заборон, прагненням ряду народів Федерації на самостійність, надіями сусідів на повернення загарбаних територій Фінляндії, Німеччини, Японії, Естонії. Рятуючись, Кремль розгорнув шалену антиукраїнську пропаґанду і наразі спромігся залякати населення привидом „кривавих бандерівців", котрі під орудою „київської хунти" мають нам поневолити росіян. Але уся ця брехня усе виразніше втрачає довіру росіян. Треба допомогти їм почути правду. І не лише їм, а й тим мешканцям України, котрі ще мають ностальгію за СРСР і тужать за радянським минулим.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $90.00 на рік, $50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $80.00 на рік, $45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – $40.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода" або її видавця.

ІСТОРІЯ

Українські кохання Юзефа Пілсудського

Євгенія Левицька і Маршал Юзеф Пілсудський на Мадейрі.

Левко Хмельковський

Диктатор Польщі і переможець Червоної армії більшовиків у 1920 році Юзеф Пілсудський мав розмаїте особисте життя. У 1887 році 19-річний революціонер був засланий у Сибір за участь у замахові на російського царя. На засланні він зустрів Леонарду Левандовську, теж засуджену на заслання. Народилося кохання, і молодята збиралися до шлюбу, але термін кари дівчини закінчився раніше, і вона повернулася додому, де невдовзі вдалася до самогубства.

Ю. Пілсудський повернувся з Сибіру до Вільна, де познайомився з красунею Марією Юшкевич, теж учасницею революційного руху. Вона була старшою від нього на два роки, розлученою. Остання обставина стала перепоною до одруження, тому що Католицька Церква не визнавала розлучень. Тоді обоє перейшли до протестантської Церкви і у 1899 році узяли шлюб. До католицького віросповідання Ю. Пілсудський повернувся у 1916 році. Шлюб тривав 20 років, але досить швидко перетворився на формальний, тому що Ю. Пілсудський у Києві закохався в Олександру Щербинську („товаришку Олю"). Вона брала участь у підготуванні нападу на київський банк. Оля була молодшою від Юзефа на 15 років і спершу не сприйняла його залицянь. Вони майже щодня зустрічалися в парку над Дніпром. Закоханий „товариш Віктор" – таке було псевдо у Юзефа – не міг офіційно поєднатися з Олею, бо дружина не погоджувалася на розлучення. Тим часом „товаришка Оля" народила революціонерові двох дочок.

У серпні 1921 році дружина Марія померла, і удівець узяв шлюб з киянкою Олею. Увесь час подружнього життя аж до смерти чоловіка у 1935 році вона перебувала в тіні домашнього життя, під час навали Німеччини вибралася до Англії, прожила 80 років. Але вже через три роки після шлюбу з Олею маршал знову закохався. Цього разу в молодшу на 30 років Євгенію Левицьку, лікаря з курорту Друскінінкай.

Є. Левицька народилася 10 серпня 1896 року в Черкасах, в родині Кирила Левицького і Ельжбети Ніціхорської, закінчила у Києві жіночий медичний інститут і працювала на литовському курорті з 1925 року як фізіотерапевт, організатор сонячно-повітряного лікування та медичної фізичної культури. З Ю. Пілсудським познайомилася випадково. Він відпочивав у Друскінінкай і якось серед ночі занедужав. До нього покликали лікарку з найближчого сусідства. Так народився зв'язок. Через два роки він запросив лікарку до Варшави і створив для неї Державну наукову раду фізичного виховання, яку сам очолив, а Євгенію призначив членкою ради і керівником секретаріяту. Постійно відвідував її ніби на пиття чаю, а невдовзі переїхав з президентської резиденції, щоб жити ближче до коханої. Вони удвох таємно поїхали на острів Мадейру у 1931 році, але до дружини потрапила світлина з перебування чоловіка та Євгенії на Мадейрі. Коли вони повернулися, Олександра відвідала суперницю і зажадала припинення романтичних взаємин, які тривали вже сім років. 27 червня 1931 року Євгенію знайшли в її бюрі непритомною. Врятувати її не вдалося. Через два дні вродливу черкащанку поховали на цвинтарі Біляни у Варшаві. Судова експертиза встановила, що вона отруєна хемічними засобами. Чи це було самогубство, помста чи нещасний випадок, ніхто не знає. Ю. Пілсудський прийшов на похорон, посидів ззаду 10 хвилин і вийшов. Поява маршала на похороні звичайної лікарки не залишилася непоміченою.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Я прийду з війни...

Юрій Дейчак прислав до редакції „Свободи" вірш, юний автор якого тепер воює у складі добровольчого батальйону на сході України. Вміщуючи цей простий за формою і щирий за змістом твір, ми певні, що багатьом читачам він допоможе доповнити їхні уявлення про те, що нині відбувається на Донбасі і в Україні в цілому.

Я прийду з війни і гляну в очі
Тому, хто каже, що жити не хоче.
Кому набридла робота, нудне телебачення,
Розповім трішки, що бачив я...
Кому надто зимно вночі, сильна спека днем,
Чекали задовго таксі, змокли під дощем,
Як ми боялись заснути, навіть на мить,
Від пострілів „градів", ще й гроза гримить.
Та ми звикли спати під шум мінометів,
Чергували, щоб інші „дрімнули"...і не в наметі...
Ми спали, там, брате, у ямах холодних,
Де гріють лиш мрії і туга за домом.
Бувало, що пили воду з калюж,
Вечеря для десятка – один підсмажений вуж.
В нас не було простуд, а може, й були.
Ніхто і ніколи про це не говорив.
Найстрашніше, до чого там звикаєш,
Це, що кожного дня когось втрачаєш..
І не знаєш... може завтра ТИ...
Але ми вже звикли... Змогли... Змогли...
Ми не герої, як ви говорите...
Тут люди дуріють, стають душевно хворими...
Це все від війни... від великого горя,
Але більшість – сильна. Сильніша крови і болю...
Ми тут, бо ВИ там маєте жити у спокої,
Ми тут, бо так само хочемо миру...
І навіть коли я лежу в окопі,
Ніколи не думаю про могилу...
Я мрію про дім, про роботу, сім'ю,
Як же хочу скинути з себе броню...
Допоможи, полюби життя,
Там, де мир, там – щастя.
Не шукай собі зла.

З наказу головного москаля

З наказу головного москаля
Йдуть сходом України бойовиська:
Кордони перейшло московське військо,
Потрощена, зруйнована земля.
На тому світі, мертві, прокляніть
Загарбника! Живі, кляніть на цьому!
Нехай ніколи він не врнеться додому,
З лиця землі хай зникне хижий слід.
Вже не ховаються, що москалі!
І день, і ніч Донецьк бомблять, безумці!
Народе мій, збирайся під тризубці,
Бо вже загарбників, як тої тлі.

Хай Мати Божа помагає нам!
Та хто очолить нашу перемогу?
Звернімось, людоньки, до Бога
Молімося прадавнім образам.

За Україну, за свою зорю,
За матінку, змордовану катами.
Дівчисько метушиться між хатами,
Бо вертолітник з нею йде на прю.

Він скине бомбу зараз, бо – москаль,
Ординець він і навчений вбивати,
Вогнем палахкотять його гармати:
Ні дівчинки, ані себе не жаль.

Мирослава Миськів,
Феодосія, Крим

Шановні дописувачі!

Щоб прискорити опуб-лікування в газеті Ваших статтей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою на адресу svoboda@svoboda-news.com у форматі DOC.

Одеський сепаратист втік до Москви

Одеський сепаратист Антон Давидченко, координатор ніде не зареєстрованих громадських організацій „Молодіжна єдність", „Народна альтернатива" і „Куликове поле", був заарештований 17 березня і звинувачений у замаху на територіяльну цілісність України. Наприкінці липня А. Давидченко був засуджений на п'ять років, але звільнений від покарання. Пізніше він був у розшуку за невиконання вироку, за яким він мав обов'язково щотижня відмічатися в міліції. Знехтувавши цим, А. Давидченко вже через кілька днів після звільнення залишив межі України. 2 серпня він виступив з доповіддю перед членами Комітету громадської підтримки жителів південно-східньої України при Раді Федерації Росії. Там він заявив, що українська влада не зацікавлена в об'єктивному розслідуванні одеської трагедії, коли у пожежі 2 травня загинули 48 осіб. Винними А. Давидченко назвав Володимира Немировського, який на той час був губернатором области, нинішнього голову обласної ради Олексія Гончаренка, провідника обласної організації партії „УДАР" Андрія Юсова, активіста Евромайдану Сергія Гуцуляка, прес-секретаря Евромайдану Олену Балабу та ще кількох політиків і громадських активістів.

Не виключено, що названі А. Давидченком особи подадуть на нього позов до суду за намір перекласти на них провину одеських сепаратистів. Затятому антимайданникові доведеться і далі переховуватися у любій йому Москві.

Сергій Горицвіт,
Одеса

Треба організувати фінансову централю

Україна переуває у великій катастрофі. Брехливий Володимир Путін в Росії наслідує Сталіна. Цвіт нашої молоді проливає кров, гине, не має чим боронитися. Президент США Барак Обама на увесь світ сказав, що не дасть зброї, так що й Путін почув. Ми маємо організації, які збирають гроші для України, але це крапля в морі. Треба організувати одну фінансову централю, знайти довірених людей для контролі, розгорнути велику рекламу в пресі, інтернеті, на телебаченні. У США, Европі, Україні є чимало заможних людей та установ, які допоможуть.

Я свято вірю, що така централя буде створена і гроші будуть надходити. Уряд заплатить усі борги, купить найновішу зброю та ще й залишаться гроші в банку. Це буде нелегка праця, але коли пам'ятати про Крути, Майдан, про загибель молоді на війні з Росією, то жодна праця не буде завеликою. Рятуймо Україну!

Стефан Палилик,
Ґлен-Спей, Ню-Йорк

Одягнули миргородських вояків

Українські воїни, покликані на військову службу у Миргороді, перед відісланням в зону антитерористичної операції пройшли вишкіл у місцевій військовій частині і охороняли летовище. У жорстокій сутичці вони затримали групу російських диверсантів, метою яких було знищення та виведення з ладу української військової техніки. У диверсантів була вилучена пластикова вибухівка, ґранати, сучасна автоматична зброя російського зразка. Затриманих передали до українських спецслужб.

Миргородська громада намагається відповідно одягнути 27 навчених вояків. Для них купили бронежилети, термостійку білизну, теплий одяг, взуття і харчі. Я вчора вручив три комплекти термобилизни і теплі шерстяні светри воякам з нашої вулиці Ведмедівки. Особливо складно було знайти одяг для Олександра Радановича – козака двометрового зросту.

Анатолій Сазанський,
Миргород, Полтавська область

Хто на світлині?

Цю фотографію, що зберігається у фондах Музею історії Києва, зроблено у жовтні 1943 року у Львові. У першому ряді посередині сидить мистець Василь Кричевський. Інші особи, місце і причина зустрічі невідомі. Можливо, хтось з американських українців більше знає по світлину? Просимо написати на адресу: Дмитро Малаков, вул. Баггоутська, 4, кв. 40, Київ 04107 Ukraine.

Дмитро Малаков,
Київ

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

В музеї відбувся бенкет

Марія Климчак

ЧИКАҐО. – 28 вересня в Українському культурному осередку відбувся благодійний бенкет та показ моди „Україна єдина" Українського національного музею. Народний одяг з різних етнографічних реґіонів України показували красуні, які були учасницями конкурсу „Міс українська діяспора". Вони показали найкращі зразки одягу, створені у діяспорі, які складають головну експозицію виставки „Етностоліття шляхетного одягу", розгорненої у музеї від 3 жовтня до 28 листопада. Перед гостями із словом-звітом виступила президент музею Лідія Ткачук.

Гості мали нагоду побачити колекцію „Vyshyvanka Couture by Karavanska" Оксани Караванської, яка прибула до Чикаґо як гість та член журі конкурсу „Міс українська діяспора" і там показала колекцію вечірніх суконь. Всесвітньо відомий дизайнер, отримавши пропозицію від організаторів конкурсу медіяпорталу „Відія" на етнопоказ моди у музеї, рішення прийняла миттєво. Благодійна участь у музейному проєкті є найкращим прикладом її служіння українській культурі.

Музей щиро дякував усім добродіям, меценатам та приятелям за благодійність. Українська Американська Федеральна Кредитова Спілка „Самопоміч" щедрий даток – 8.5 тис. дол. – призначила на організацію етновиставки та бенкету, що зібрав понад 400 осіб. Під час бенкету член дирекції кредитівки Віктор Войтихів привітав музейників з успішною працею і передав додаткових 5,000 дол. Л. Ткачук. Президент фундації „Спадщина" 1-го Федерального банку „Певність" д-р Юліан Куляс передав музеєві 25 тис. дол. від фундації, 10 тис. дол. від банку „MB Financial" та 2,000 дол. від себе і своєї родини.

На подіюмі – моделі в народних строях та в одягу, створеному в діяспорі. (Фото: Максим Прокопів)

Учасники презентації в музеї Чикаґо. (Фото: Максим Прокопів)

З вітальним словом виступив Генеральний консул України в Чикаґо Андрій Праведник. Приємною несподіванкою став лист, який надійшов музеєві від дружини Президента України Марини Порошенко. Л. Ткачук зачитала його громаді. Вітаючи музейників з 62-ою річницею, М. Порошенко зазначила: „Своєю плідною працею та силою духу ви звеличуєте рідний край, примножуєте національну культуру українського народу, зримо уприсутнюєте її в американському середовищі. Ваш благодій-

(Закінчення на стор. 19)

Вечір на пошану мистців провів УІММ

ЧИКАҐО. – 4 жовтня в Українському культурному осередку при парафії свв. Володимира і Ольги відбувся вечір талановитих мистців Роксани Дикої-Пилипчак, Марти Городиловської-Козицької і Володимира Поповича. Завдяки керівництву Українського інституту модерного мистецтва (УІММ) на чолі з головою управи д-ром Павлом Надзікевичем та Орисею Косак-Кардосо святковий бенкет зібрав разом українську громаду, представників духовенства, громадських організацій та Генерального консульства України в Чикаґо.

У вітальній промові голова комітету та віце-президент УІММ Мотря Мельник описала історію українського співу та танцю.

Святкова вечеря розпочалась з молитви під проводом о. Ігоря Кошика. Потім були музично-театральні виступи вихованців шкіл балету і народного танцю, членів ансамблів „Сонечко", „Блискавиця", „Громовиця", хору при Осередку Спілки Української Молоді ім. Миколи Павлушкова.

Наступна частина бенкету була присвячена творчості кожного з мистців. Було цікаво почути про перші кроки й подальше мистецьке зростання Р. Дикої-Пилипчак, М. Городиловської-Козицької та В. Поповича.

Почесні гості бенкету (зліва): Роксана Дика-Пилипчак, Володимир Попович та Марта Городиловська-Козицька.

Великий вплив на розвиток таланту Р. Дикої-Пилипчак мали учителі Любомир Цепинський та Рома Прийма-Богачевська, які прищепили їй палку любов до танцю. У 1980 році вона з чоловіком Івасем, М. Городиловською-Козицькою і Юрієм Цепинським заснували Український танцювальний ансамбль „Громовиця" при Українській католицькій парафії свв. Володимира і Ольги, а в 1986 році вона стала і є донині єдиним художнім керівником і хореографом ансамблю, який прославив громаду і український танець далеко за межами Чикаґо.

Не менш насичений на творчі задуми та досягнення був життєвий шлях М. Городиловської-Козицької. Балетні та театральні студії, участь у концертах, праця з видатними майстрами танцю та балету, зацікавленість модерним, ліричним та іншими видами танцювального мистецтва вилились у велику любов до української культури балету і народного танцю, у бажання передати цю любов і вміння молодим поколінням. Понад 200 дітей кожного року вивчають підставові кроки балету та народного танцю. Школа об'єднує дітей усіх парафій Чикаґо і околиць.

В. Попович зростав в оточенні талановитої родини, звідки і почерпнув усю красу українського співу та музики.

До вшанування мистців долучились діти почесних осіб – Адріяна Попович, Роксоляна й Тамара Козицькі, Дануся Пилипчак-Василишин та Роман Пилипчак, представники Ради директорів Української Американської Федеральної кредитової спілки „Самопоміч" Ореста Фединяк, Христина Козій та Михайло Р. Кос, Віктор Войтихів. Сердечну промову виголосив віце-президент дирекції „Самопомочі", заступник голови Фундації „Самопоміч" та членом Ради директорів УІММ О. Караван. Від Фундації „Самопоміч" був складений грошовий дарунок на потреби Інституту.

Прес-служба Української Американської Федеральної кредитової спілки „Самопоміч"

Прапор СУМ завершує подорож до осель США

Віктор Курилик

ЕЛЕНВІЛ, Ню-Йорк. – 25 травня на оселі Спілки Української Молоді (СУМ) відбулося освячення нового Переходового прапора, який вирушив у мандри по всіх оселях СУМ в Америці. Під час XXVII Крайового з'їзду СУМ у Філядельфії 25-26 жовтня буде відзначено 60-річчя освячення Переходового прапора у 1954 році. Цей прапор був свідком становлення СУМ під час бурхливих акцій протесту проти СРСР у 1950-1960-их роках та перетворення організації в подальші роки у кузню політичних провідників, українських громадських діячів, мистців та виховників у діяспорі. Прапор буде віддано до архіву Крайової управи СУМ. Він передасть естафету новому Переходовому прапорові, з яким відтепер буде пов'язане майбутнє організації.

Переходовий прапор СУМ є символом єднання усіх осередків, відділів та членів. Володіння Переходовим прапором є найбільшою відзнакою й визнанням праці та досягнень між з'їздами СУМ.

Найвіддаленіша від східнього узбережжя оселя „Бескид" в Барабу, Висконсин, 12 липня стала першою зупинкою Переходового прапора. У тому часі на оселі відбувалися табори суменят „Чарівний замок" (комендант Адріана Попович) та старшого юнацтва „Революція гідности" (комендант Оля Тимуш). Після вечірнього апелю з Переходовим прапором відбулася святкова ватра, під час якої голова Крайової управи СУМ Андрій Бігун розповів про його значення.

На оселі „Хортиця" поблизу Клівленду, Огайо, прапор освячує о. Богдан Барицький. (Фото: Петро Скала)

19 липня освятив новий прапор на оселі „Хортиця" капелян СУМ о. Богдан з Української католицької церкви св. Йосафата в Пармі у присутності колишніх голів Осередку СУМ ім. гетьмана Богдана Хмельницького у Клівленді, Огайо Ігоря Оліяра, Олі Міґелич, Марійки Краснянської та заступника голови Романа Дрозда. На освяченні були також присутні А. Бігун, його перший заступник Юрій Микитин, голова Виховної ради Крайової управи СУМ Марія Поліщук та представники сумівських осередків з Дітройту, Філядельфії, Джерзі-Сиґі (Ню-Джерзі) та Ґошену (Ню-Йорк).

З новим прапором на оселю „Холодний Яр" біля Бофало (Ню-Йорк) вирушила організаційний референт М. Краснянська. Під час її перебування на оселі відбувався виховно-відпочинковий табір (комендант Богдан Лико). Разом з прапором таборовики вперше провели нічний апель, а тоді маршем пішли з ним на ватру.

У подорож на оселю „Київ" біля Дітройту новий прапор вирушив разом з А. Бігуном та другим заступником голови Лесею Гаргай. Освячення прапора відбулося 7 вересня. В офіційній частині виступили голова Осередку Іван Зарицький, А. Бігун та Л. Гаргай, яка представила новий „Посібник для батьків", розповіла про вихід нового фільму „Другий дім" виробництва „СУМфільм".

Усі події, пов'язані з мандрами нового прапора СУМ, допоможуть новому поколінню сумівців знайти своє місце в організації, працювати на благо української громади в Америці й Україні.

Концерт пам'яті Андрія Пащука

Богдан Марків

НЮ-ЙОРК. – 4 жовтня в Українському інституті Америки відбувся концерт пам'яті активного члена управи інституту, покровителя мистецтва, співзасновника і директора „Музичної серії Українського інституту Америки" (МАТІ) Андрія Пащука. У програмі взяли участь українські провідні музиканти, відбувся дебют піяністки Магдалени Штерн-Бачевської. Микола Сук виконав „Місячну сонату" Людвиґа ван Бетговена, солістка Ню-Йоркської опери Оксана Кровицька співала „Бабине літо" Дениса Січинського, „Місяцю князю" Василя Барвінського та „О, не забудь" Остапа Нижанківського при супроводі М. Штерн-Бачевської. Соломія Івахів вибрала до меморіяльного вечора п'єсу „Поема" Ернеста Шосона при акомпаніяменті М. Штерн-Бачевської.

Заключною точкою програми було „Тріо для валторн" Йоганна Брамса у виконанні Олега Криси (скрипка), Наталі Хоми (чельо) та Володимира Винницького (фортепіян). Цей шедевр прозвучав з великим успіхом.

Учасники концерту (зліва): Магдалена Штерн-Бачевська, Наталія Хома, Олег Криса, Володимир Винницький, Оксана Кровицька, Соломія Івахів, Микола Сук.

На конференції зустрілися шевченкознавці

Володимир Рожко

РІВНЕ. – Міжнародна наукова конференція до 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка, яка 3 жовтня відбулася у обласному краєзнавчому музеї, зібрала вчених, науковців, краєлюбів з 10 областей і столиці України. Новими знахідками в Шевченкіяні поділилися директор музею Олександер Булига, доктор біологічних наук Віктор Мельник з Києва, старший науковий співробітник музею-заповідника „Чигирин" Ольга Брель, історик Володимир Коваленко з Чернігова, Володимир Рожко з Луцька, Любов Василів-Базюк з Торонто, десятки інших. У „Наукові записки" (випуск XII) внесено 78 статтей, інформацій, повідомлень.

Друга частина наукової конференції відбулася в Дубно, де учасники поклали квіти до трьох пам'ятників Т. Шевченкові, а секційні заняття і круглий стіл проводили в залах Дубенського замку.

Володимир Рожко виступає на конференції.

Діє виставка про державотворчі традиції еміґрації

Олена Гуменюк

КИЇВ. – 10 жовтня відкрилась виставка Центрального державного архіву закордонної україніки „Державотворчі традиції української еміґрації". За документами виставки можна простежити основні державотворчі концепції, розроблені політичними групами еміґрантів міжвоєнного періоду в Европі. Особлива увага приділена діяльності Державного центру Української Народної Республіки (УНР) в екзилі в другій половині XX ст. та участі її очільників в боротьбі за незалежність України. Прагнення до творення власної держави було характерним для українців як на власній землі, так і за кордоном. Тема будівництва української держави останнім часом, з огляду на нинішню ситуацію в Україні, набуває нового значення.

Головний науковий співробітник архіву Олена Гуменюк проводить екскурсію на виставці. (Фото: Тетяна Ніколаєва)

Документи виставки розповідають про українців, які опинилась за кордоном після Першої світової війни та національно-визвольних змагань 1917-1921 років, правові основи діяльности Уряду УНР, закони про тимчасове Верховне управління та порядок законодавства в Українській Народній Республіці та про державну Народну Раду, затверджені Директорією УНР 12 листопада 1920 року. Згадані законодавчі акти передавали Державній народній раді законодавчі функції та контролю над Урядом УНР. після Другої світової війни вже не відповідали вимогам часу, потребували нового підходу і вироблення нових норм і положень, тому 10 червня 1948 року було прийнято новий тимчасовий закон про реорганізацію Державного центру УНР в екзилі. А вже після подій 1991 року необхідність в існуванні уряду в екзилі відпала, тому під час відзначення першої річниці незалежности України відбулось урочисте передання повноважень уряду УНР в екзилі (зокрема останнього Президента Миколи Плав'юка) владі незалежної України.

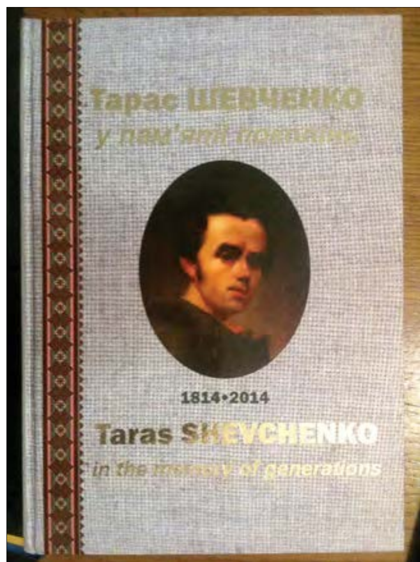
Олена Гуменюк – головний науковий співробітник Центрального державного архіву закордонної україніки.

Представили книгу про Т. Шевченка

Наталія Бойко

ТЕРНОПІЛЬ. – 24 серпня відбулася презентація книги „Тарас Шевченко у пам'яті поколінь" (упорядники Микола Ротман, Євген Філь, Олександр Гуцалов).

Книга зокрема висвітлює Шевченкіяну у філателії, грошових знаках, монетах і медалях, світлинах, народній творчості, подає ґалерію світових пам'ятників Т. Шевченкові. До книги увійшла частина фонду Т. Шевченка у Бережанському краєзнавчому музеї, за що упорядники подякували директорові музею Надії Голод на презентації.

Обкладинка книги про Тараса Шевченка.

Полтавці зробили дарунок Люблінові

Валентина Шемчук

ПОЛТАВА. – 23 вересня на вшанування 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка на будівлі зшколи в Абазівці, яку поет відвідав 1845 року, з ініціятиви Полтавського громадського комітету та обласного відділення Міжнародної організації „Жіноча громада" було урочисто відкрито пам'ятну дошку робота відомого доброчинця Вадима Голобородова. Громада міста спільно з В. Голобородовим ініціювали вшанування у Полтаві та Любліні геніїв української та польської літератур Тараса Шевченка й Міхала Грабовського. 7 серпня біля пам'ятника Т. Шевченку в Полтаві Єпископ Харківський і Полтавський Української Автокефальної Православної Церкви Афанасій благословив пам'ятні дошки, виготовлені В. Голобородовим на пошану зустрічі поетів 1843 року. У Любліні на Міжнародному фестивалі традиційної культури народну творчість Полтавщини представляли члени обласного осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва України та голова об'єднання Алла Маркар'ян. 17 серпня полтавці подарували Люблінові пам'ятні дошки в честь Т. Шевченка й М. Грабовського.

Полтавки з пам'ятною дошкою для Любліна.

„Вавилон'13" – хроніка незабутнього Евромайдану

Юрій Грузінов представляє Кінопроєкт „Вавилон '13". (Фото: Василь Лопух)

НЮ-ЙОРК. – 27 вересня в Науковому Товаристві ім. Шевченка відбувся перегляд фільмів Проєкту „Вавилон '13", чиї короткі документальні стрічки стали хронікою історичних подій на Майдані. Творці цього проєкту й нині документують воєнні події на сході України.

Д-р Ірина Вушко представила Юрія Грузінова, оператора Проєкту „Вавилон '13" і одного з чільних творців сучасного документального репортажу. Ю. Грузінов зі своєю камерою перебував на Майдані, в Донецьку та Луганську, був поранений, побував у полоні, а тепер презентує цей проєкт у США.

Неабияка популярність фільмів Проєкту „Вавилон '13", спричинена кількома чинниками, зокрема й високим професіоналізмом й кінематографічною естетикою, які межують з хронікерською вправністю у переданні головного змісту події.

Фільми, що їх представив Ю. Грузінов, переносячи нас на зимовий київський Майдан, змушують кожного глядача ще раз емоційно пережити цей історичний злам, який переріс в аґресію з боку Росії і став для усього світу важким випробовуванням і ґльобальною загрозою мирові.

Найдраматичнішим фільмом з-поміж показаних була кінострічка „Перша кров", в якій ідеться про першу майданівську трагедію – смерть Сергія Нігояна. Як виявилося, поранений оператор Ю. Грузінов перебував на вулиці Грушевського, у тому ж, обладнаному під медичний центр, приміщенні, куди принесли тіло уже мертвого С. Нігояна. Натуралістичні кадри, метушня медперсоналу, розгублені погляди бійців

(Закінчення на стор. 19)

Війна на сході об'єднала турботами усю Україну

Така ось історія

Марія Семенченко

Нещодавно доктор історичних наук, професор і постійний автор „Дня" Станіслав Кульчицький пережив операцію на серці. Тиждень лежав у реанімації Національного інституту серцево-судинної хірургії імені Миколи Амосова. Разом з ним у палаті лежали хлопці, поранені в зоні Антитерористичної операції. Станіслав Владиславович не раз ставав випадковим слухачем їхніх історій „з самого пекла". Коли йому стало легше і його перевели з реанімації, він передусім зробив дві важливі справи.

Написав статтю для „Дня", в якій досліджує глибинні причини нинішніх подій і нові виклики для людства після розвалу радянського комунізму – „Трикольоровий виклик людству" („День" з 10 і 12 вересня). І прийняв рішення перерахувати на підтримку армії 10 тис. дол., отримані ним 2011 року від Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів як нагороду за його 25-річну працю над темами Голодомору. Бути партнером у здійсненні цієї ідеї запросив нашу редакцію.

„Чому виникло це рішення? Гадаю, в багатьох виникає подібне рішення. Від Фонду Омеляна й Тетяни Антоновичів я одержав 2011 року премію за свої дослідження Голодомору, з грошовим еквівалентом у 10 тисяч долярів. Відкладав цю суму „на чорний день", але обійшовся без неї, коли цей день настав. Тому віддаю ці гроші на потреби української армії. Бо „чорний день" прийшов до моєї країни. Я відчуваю велике задоволення, що гроші української діяспори згодяться в цей буремний час, – розповів учений. — У реанімації я лежав у палаті на 15 ліжкомісць. Крім мене, були ще дві жінки – з інсультом та інфарктом, а всі інші – це бійці з зони АТО. У них були проблеми не з серцем, а з судинами. Їх там піднімали на ноги, декого відсилали в Німеччину. Я лежав у реанімації п'ять днів, чув їхні розповіді. Як вийшов, так одразу й вирішив передати гроші на армію. Зараз ці хлопці нас рятують... Родина мене підтримала, –

(Закінчення на стор. 13)

Харків'яни вимагають звільнити місто від сепаратистів

Іван Дергачі

ХАРКІВ. – Близько 100 харків'ян пікетували 1 жовтня Адміністрацію Президента України з вимогою до Петра Порошенка втрутитися в ситуацію з сепаратизмом та антиукраїнською діяльністю в області та місті. До заходу також долучилися небайдужі кияни та провідник харківського гурту „ТНМК" Фаґот. Відкритого листа з вимогами громади передали до Президентської адміністрації.

Зокрема громада Харкова вимагає поновити кримінальну справу проти Михайла Добкіна та Генадія Кернеса, змінити керівництво області, міліції, прокуратури, а також замінити керівників систем освіти. Призначення нових очільників, за наполяганням харків'ян, має відбуватися за погодженням з місцевою громадою.

Учасники пікету тримали в руках плакати: „Під трибунал іде кожен реґіонал!", „Звільніть Харків від сепаратистів!" та інші.

За словами харків'ян, приїхати до Києва їх змусило побоювання через тривожну ситуацію в місті. Незважаючи на заборони судів, у Харкові з весни практично не припиняються масові заходи сепаратистів, які супроводжуються масовими та кривавими сутичками. При цьому міліція випускає винуватців бійок та не звертає уваги на антидержавні заклики, що лунають на зборищах прихильників сепаратизму. Бомбосховища в жахливому стані, в той час як місцева влада рапортує про повну готовність, відновлювати їх доводиться самим волонтерам та патріотам.

З наближенням виборів почала з'являтися обурлива інформація про спроби колишніх реґіоналів повернутися до влади вже під іншими партійними кольорами.

Харків'яни відстоюють українськість свого міста. (Фото: Іван Дергачі))

Вишиванки для вояків

Євген Цимбалюк

РІВНЕ. – Відома вишивальниця Оксана Лащук 5 жовтня передала волонтерській групі „Допомога армії – Рівне" першу вишивану сорочку для вояків антитерористичної операції. Бойова вишиванка вийшла з-під рук майстрині після її вишиваної картини „Небесна сотня" в пам'ять про патріотів, котрі віддали своє життя за Україну.

Перша бойова вишиванка від Оксани Лащук. (Фото: Євген Цимбалюк)

Створено пам'ятну композицію

Євген Цимбалюк

РІВНЕ. – На Соборній площі, поблизу орґанної залі, 11 жовтня відкрили пам'ятну композицію на честь „Небесної сотні". На стіні будинку зображена „Небесна сотня", зокрема портрети рівненських героїв „Небесної сотні" Георгія Арутюняна, Олександра Храпаченка та Валерія Опанасюка, які загинули під час революційних подій. Намалював композицію Юрко Журавель. Автор проєкту – Олексій Огонь. Міська влада подбала про те, щоб композиція освітлювалася у вечірній та нічний час.

Пам'ятна композиція на честь „Небесної сотні". (Фото: Євген Цимбалюк)

Привезли допомогу з Португалії

Сергій Багряний

КИЇВ. – Голова Спілки українців Португалії Павло Садоха 16 жовтня привіз речі на потреби вояків антитерористичної операції, які зібрали українці в Португалії і Німеччині. Українці Португалії від початку Евромайдану допомагають Україні. Передати літаком речі не можна: відстань до України перевищує 4,500 кілометрів. Але один з активістів – підприємець – надав автобус на потреби українського війська. Зібрати речі допомогла Українська греко-католицька церква в Лісбоні. Зібрали 28 скринь амуніції, закупили 180 комплектів теплої натівської уніформи, яка зараз, восени, дуже потрібна українським воякам. У Франкфурті доповнили автобус речами. Близько 15 тис. евро назбирала Спілка українців в Португалії. Багато родин пересилають допомогу напряму своїм знайомим, передають гроші родинам полеглих. Налагодили співпрацю з двома компаніями, які виробляють взуття.

Українська громада в Португалії є дуже активною в суспільно-політичному житті, реґулярно проводить акції проти російської аґресії, на підтримку України. 14 жовтня провели декілька конференцій в різних реґіонах Португалії та урочистості в школах, присвячені святу Покрови, Дню українського війська. Українські патріоти намагалися не допустити проведення виставки „Одеська Хатинь", яка викривляла суть події в Україні. Провокаційну виставку організували проросійські сили в Еспанії, але в Португалії її не було. Росіяни намагалися заважати, але їх швидко приборкувала поліція. Хоча один росіянин на колінах просив прощення в України за те, що з нею робить путінська Росія.

Україні загрожують...

(Закінчення зі стор. 1)

котрими встелена дорога до пекла. Але „відірваним від реалій“ рота не затулиш – тим більше, що ця „відірваність“ іноді може виявитися далекогляднішою, ніж висновки, підказані обмеженою, недостатньою реальністю вузького моменту. Поможи, Боже, Президентові України перемогти мирним шляхом!

Але ось цими днями головний кремлівський каґебіст на засіданні московської Ради з прав людини відкритим текстом сказав, що Росія може не визнати результатів парляментських виборів в Україні – у випадку, коли „гонима опозиція“, тобто всі колишні україножери в українській політиці, не дістануть свого представництва у Верховній Раді VIII скликання.

Це ніщо інше, як намір Москви, котра вже почала задихатися під тягарем західніх санкцій і міжнародної ізоляції, перевести війну проти України з військового русла у русло політичного шантажу і провокацій, результатом яких має стати прихід до Верховної Ради вчорашніх промосковських „реґіоналів“, нині об'єднаних в „Опозиційний бльок“.

Що на мир з Україною Путін ні в найменшій мірі не орієнтований, свідчить його свіже інтерв'ю белґрадській газеті „Політика“, в якому очільник російського режиму буквально напередодні зустрічі з Президентом П. Порошенком в італійському Мілані повторив, властиво, те, що він як не визнавав, так і сьогодні не визнає післяреволюційну владу в Україні: „У лютому там стався антиконституційний переворот, рушійною силою якого були націоналісти й інші радикальні групи“. Чого іншого, крім провокацій, можна чекати після такого „з'ясування“ українського питання? І добре вчинив П. Порошенко, остерігши спільноту країни, що провокації можливі на Покрову, 14 жовтня, бо це – День Української Повстанської Армії.

Мов у воду Президент дивився: без провокацій не обійшлося. На жаль, проблема полягає в тому, що в подібних сплесках, спонтанних чи спеціяльно організованих, дуже тяжко розрізнити винних і невинних. В той день під будинком Верховної Ради з'явилося декілька сотень вояків Національної ґвардії, зі складу колишніх внутрішніх військ, з вимогою негайної демобілізації. Це були якраз ті шмаркачі, котрі в Антитерористичній операції участи не брали, пороху не нюхали, смерті в очі не дивилися – то чому хоч би не покричати „по-геройськи“?

У своїх репортажах московські телеканали фокусували, проте, увагу більше не на цьому бунті, а на сотнях прапорів „Свободи“ і „Правого сектора“, які у той самий час мали в столиці масову ходу, присвячену пам'яті УПА, а заодно вимагали від Верховної Ради закону про визнання УПА однією з воюючих сторін у Другій світовій війні. Сім разів речник парляменту Олександер Турчинов намагався винести це питання на обговорення – і все надаремне: депутатів-антипатріотів – забагато.

І якщо Москва так спритно використала у своїй антиукраїнській пропаґанді ці події, то чи можуть бути сумніви, що вона їх і організувала? Цілком у дусі сербського інтерв'ю Путіна: влада в Києві не контролює ситуації, оскільки є „антиконституційною хунтою“.

На жаль, залишаються запитання й до влади: якщо Президент чекав провокацій, то чому не вжив запобіжних засобів? Якщо вийшли на бунт „ґвардійці“, то де були їхні комадири? Де було Міністерство внутрішніх справ? Де була Служба безпеки?

От і виникають непотрібні інвективи, підозри: мовляв, президентському оточенню вигідно перед виборами дикредитувати радикальні середовища і, мабуть, не випадково добровольчий батальон „Правого сектора“ досі не має жодного офіційного статусу, не включений до жодної формації – незважаючи на те, що воює, як свідчать неупереджені журналісти з місця боїв, самовіддано, жертовно, з синівського обов'язку перед Україною.

Також нуртують чутки, що силова верхівка в Україні діє на свій розсуд, що генерали приходять у політику – і це щось таки означає, і що з'ява українського „Піночета“ стає все можливішою. Якби ж то! Насправді Україна, віками виснажувана московським імперіялізмом, ще довго не спроможеться народити полководця, свого „Манерґейма“, військового провідника нації.

Отож залишається сподіватися на мирні договори – Зборівський, Білоцерківський, Переяславський, Андрусівський, Берестейський, Варшавський, Ризький, Мінський. Тепер ось Мілан...

Ми вже звикли, що в усіх тих перемир'ях і мирних угодах завжди щось втрачає тільки українська сторона. Чи не може бути інакше? Що заважає Україні в особі свого Президента більше не програмувати себе на відступи і на втрати?

Партія „Самопоміч“...

(Закінчення з стор. 2)

набагато простіше зробити в травні.

– Вони не просто обороняються тепер, а переходять у наступ, міста, звільнені від терористів, знову під їхньою і російською контролею. Чи можна спрогнозувати дії Володимира Путіна?

– Путін плескає в долоні. Дуже багато сценаріїв він передбачав, пропрацьовував. Російська аґентура працювала і працює. І щоб перемогти такого ворога, потрібне серйозне очищення влади. Захід за нас цю війну вигравати не буде.

– Змінимо тему. Минулого місяця я побував у кількох містах Сполучених Штатів і Канади. І в кожному з них працюють допомогові комітети, які збирають гроші для України – на підтримку наших Збройних сил і добровольчих батальйонів, а з другого – на освіту, зокрема і на львівський Український Католицький Університет. Як Ви думаєте, в якій пропорції треба ділити ці фонди – між військовими потребами і освітою?

– Сьогодні в світі війни виграє не зброя, а інтелект. Ситуація з вищою освітою дуже складна. Нарешті під шаленим громадським тиском Верховна Рада прийняла закон про самоврядність вищих навчальних закладів. Якраз у вересні він вступив у дію. Це може бути справді ковток чистого повітря. Феноменом у просторі нашої вищої освіти є Український Католицький Університет. Там немає корупції. Це єдиний вищий навчальний заклад, яким насправді можна пишатись. І коли зовсім нещодавно експрезидент Грузії Михайло Саакашвілі був у Львові, то мав зустріч в УКУ, саме у форматі Експертного клюбу „Самопомочі“. Він був вражений надсучасною архітектурою університету. До речі, це єдиний католицький університет в світі, який не має державної підтримки. Уявіть, що в Японії є католицький університет і він має там активну підтримку держави..

–А що треба зробити, щоб Львівський Національний університет ім. Івана Франка, „Політехніка“ чи той самий УКУ потрапили в світові рейтинґи найкращих навчальних закладів? Хоча б у першу тисячу?

– Для цього потрібні надзвичайно серйозні реформи. Передусім треба робити ставку не на кількість, а на якість. В Ізраїлі діє тільки вісім університетів, а в нас вони вже є й у деяких селах, дипломи продають направо-наліво… Треба оптимізовувати кількість університетів, запрошувати найавторитетніших викладачів світу, треба надзвичайно жорстко ставитись до оцінювання результатів навчання студентів.

– А чи місто може тут чимось допомогти?

– Ми час від часу помагаємо. Я, приміром, 10 відсотків свої платні віддаю в фонд УКУ. Для мене це велика честь, бо це важливо. І багато моїх друзів і знайомих роблять так само. Проте одне місто не може замінити ні Міністерства освіти, ні Міністерства оборони. Бо наша головна функція – займатись забезпеченням життя міста. І це не легко – 5 відс. часу витрачаю на роботу, а 95 відс. – на подолання труднощів, які створює рідна держава. Скільки розмов про децентралізацію влади, а діла нема. Потрібні політична воля і політична сміливість, які дадуть можливість провести реформи.

– Але ж саме для цього в уряд на посаду віце-прем'єра з реґіональної політики було призначено екс-мера Вінниці Володимира Гройсмана. Пів року його роботи показали невисокий коефіцієнт корисної дії і цього чиновника, який до праці в Кабінеті міністрів мав репутацію радикального реформатора.

– Кабінет міністрів – це колеґіяльний орган, і наявність одного міністра, якщо нема кола ододумців і підтримки, мало що може змінити. От працював в уряді Міністер економіки Павло Шеремета. Йому єдиному вистачило сміливости написати заяву і гримнути дверима, коли він побачив навмисні перешкоди там, там і там. Система виявилась сильнішою за нього, і Шеремета, щоб зберегти свою честь, пішов у відставку. Я не найкраще можу відповісти на таке запитання, бо ніколи не працював в уряді, в державному апараті, маю досвід тільки місцевого самоврядування. Я будую свою роботу на здоровому глузді.

– Чи є надії на позитивні зміни?

– Парлямент не почув волю народу, і вибори нової Верховної Ради відбуваються за старим законом. Надій на те, що вона буде суттєво кращою за складом, немає. Думаю, що вона довго не протягне. Треба максимально підтримувати нові неолігархічні політичні проєкти і незалежних журналістів, які говорять правду, а не обслуговують інтереси старих кланів. Старі політики мають виконати функцію перегною, але вони до цього ще морально не готові.

Така ось історія

(Закінчення зі стор. 12)

вони в мене такі самі, як і я, в цих питаннях“.

Нам Станіслав Владиславович довірив украй відповідальну місію – обрати тих, хто отримає цю допомогу, кому вона сьогодні вкрай необхідна. Це було непросте рішення. Варіянтів було декілька. Зокрема ми розглядали можливість розділити суму на декілька частин і передати кільком волонтерським групам. Але зрештою вирішили, що краще на цу суму придбати все необхідне конкретним воякам. Ними стали воїни 8-ої сотні 4-го батальйону Національної ґвардії, які нині воюють на передовій. Нещодавно внаслідок масованого обстрілу вони втратили більшу частину необхідних речей – від взуття і форми до біноклів нічного бачення і медикаментів, які просто згоріли. Крім того, командир сотні Віктор Ожогін багато років працював на керівних посадах у Дніпропетровській обласній державній телерадіокомпанії. Його підрозділ називають „журналістським“.

Ґроші д-р С. Кульчицький перерахував дніпропетровській волонтерці Ларисі Токар, яка опікується цим батальйоном. „Сподіваюся, ці гроші допоможуть бійцям придбати необхідне. Я хочу побажати їм берегти себе й воювати мудро“, – сказав вчений..

Нещодавно київське видавництво „Темпора“ опублікувало тритомну монографію д-ра С. Кульчицького „Червоний виклик“ – про історію комунізму в Україні від його народження до загибелі, куди увійшло й багато матеріялів, раніше опублікованих у „Дні“.

„Те, що ми нічого не робили 23 роки і пишалися, що все в нас нормально й немає нічого такого, як Карабах чи Придністров'я, воно виповзло в найбільш різкій і небезпечній формі. Це – виклик, а на виклик треба відповідати. Тому в нас розвиток пішов буквально по місяцях, коли раніше роками нічого не робилося. А зараз головне для нас – створювати політичну націю, середній клас, якого немає, викинути олігархів. Це теж не скоро буде, але це треба робити. І події на сході вже пришвидшили ці процеси...“, – вважає д-р С. Кульчицький.

(„День“, 8 жовтня)

ПАНОРАМА ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Виставка картин-ілюзій

Тетяна Будар

ЗБАРАЖ, Тернопільська область. – Картини з подвійним змістом бережанського митстя Олега Шупляка зібрано в експозиційній залі Збаразького замку. Виставку „Двовзори" було відкрито напередодні Дня Незалежности України.

Представлено картини-ілюзії О. Шупляка – портрети Тараса Шевченка, Богдана Лепкого, Лесі Українки, Івана Франка, ліричні полотна, які мають подвійний зміст: на тлі пейзажу – очі людини-хатини, пагорби перетворюються на брови, осінні листки – у пташок, солом'яні стріхи з пастушком – на обличчя Кобзаря, постать дівчини з книжкою – на портрет Сальвадора Далі. Персональні виставки художника бачили у Великобританії та Росії.

Олег Шупляк. „Автопортрет. (Фото: Тетяна Будар)

Засновник українського міста - на євромонеті Литви

Євген Цимбалюк

ВІЛЬНЮС. – У Литві створено перші колекційні євромонети – золоту та срібну. На конкурсі проєктів переміг срібний варіянт з зображенням Миколи Радзивіла-Чорного, котрий народився 500 років тому і був першим власником міста Радивилова, що на Рівненщині. Він був канцлером Великого князівства Литовського. У Радивилові до 450-річчя міста плянували встановити пам'ятник М. Радзивілу-Чорному, однак, політична ситуація в Україні змусила відкласти здійснення задуму на пізніший час. Монету в Литві викарбують в першому кварталі наступного року.

Образ Миколи Радзивіла-Чорного на литовській монеті.

Відзначили 25-річчя СНУМ

ЛЬВІВ. – 25-річчя з часу створення Спілки Незалежної Української Молоді (СНУМ) відзначили 7 жовтня у Львові. Учасники урочистостей прибули з різних куточків світу, аби спільно відсвяткувати річницю створення організації, яка зробила значний внесок у становлення самостійної Української держави. Під час Літургії молодь та сеньйори пом'янули друзів, які відійшли у засвіти. На святі в Українському Католицькому Університеті провідник СНУМ, а згодом – голова Спілки Української Молоді на теренах України Ігор Деркач вітав присутніх. Він нагадав, що ідея створення незалежної молодіжної організації виникла серед молодих членів Української Гельсінкської Спілки у червні 1989 року. Тоді ж у Львові виникла ініціятивна група з метою створення СНУМ, було розроблено програмні документи. А вже в серпні 60 молодих українців з патріотичними піснями і синьо-жовтими прапорами рушили до підніжжя гори Маківки, де було проголошено про створення організації.

З перших днів члени СНУМ беруть участь у вічах, демонстраціях, агітаційних походах, вечорах пам'яті. 14-15 грудня 1991 року було затверджено нову єдину назву – Спілка Української Молоді в Україні. Голова світової управи СУМ Петро Дума, звертаючись до учасників ювілейного зібрання, подякував членам СНУМ-СУМ за їхній внесок у розбудову української держави та наголосив на важливості продовження цієї праці.

Після офіційної частини відбувся перегляд фільму, присвяченого створенню організації.

Інформаційна референтура СУМ

Учасники святкування 25-річчя Спілки Незалежної Української Молоді у Львові.

Квіти на картинах сліпої мисткині

Олександер Костирко

КИЇВ. – Художниця-фльористка Ірина Бородюк народилася й живе у Києві. За фахом вона технік-технолог радіоапаратури. Багато років працювала на заводі, а коли його закрили, стала продавцем живих квітів і зайнялася фльористикою. Захворіла на цукровий діябет, мала три складні операції, повністю втратила зір. Життя поринуло в темряву. Ірина поступово вчилася орієнтуватися вдома і на вулиці, розпізнавати предмети на дотик. Дочка порадила їй робити картини зі штучних квітів. Дочка детально матері описувала вигляд тканин, квітів, рамок. Тепер майстриня працює сама, без сторонньої допомоги. Кожне панно вона добре бачить в уяві. Навчилася віртуозно вправлятися з клеєм, голкою та іншими пристосуваннями. Вже створила сотні картин – квіткові композиції, ілюстрації до казок, пісень та художніх творів, інтерпретації біблійних сюжетів. Нині майстриня працює над колекцією, присвяченою Франції, куди давно мріє поїхати з своєю персональною виставкою. І. Бородюк взяла участь у 24 експозиціях, з них дев'ять – персональних.

Ірина Бородюк. „Квіткова композиція". (Фото: Олександер Костирко)

Виставка на честь меценатів

ЧЕРКАСИ. – Від 8 вересня у обласній універсальній науковій бібліотеці триває краєзнавча виставка книг, статтей, фотоматеріялів, присвячена 30-річній краєзнавчій та 10-річній науковій діяльности Тетяни Курінної, яка віддала багато часу популяризації благодійної діяльности відомих родин Яхненків, Симиренків, Петра Яцика, Віктора Пінчука та благодійних фондів. В її творчому доробку вже понад 50 наукових праць та книжок. Виставку підтримали відомі краєзнавці, науковці, підприємці та діячі Церкви. *(Телекомпанія „Рось")*

Тетяна Курінна на виставці.

НОВІ ВИДАННЯ

Село Хижинці витримало навалу більшовиків

Левко Хмельковський

Валентина Борисенко. „Культура повсякдення села Хижинці (1950-1960-ті роки)". Київ: „Дуліби". 2014. 144 стор.

У „Свободі" 18 квітня була вміщена розповідь про книгу видатного українського етнолога, доктора історичних наук Валентини Борисенко „Така житка" – про життя в селах Чорнобильської зони.

І ось до редакції надійшла її нова книга – дослідження змін у житті села Хижинців поблизу Вінниці, у якому народилася автор в родині Марії та Кирила Ільченків.

Книга вийшла в серії „XX століття крізь шпарини пам'яті", яку видає Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Максима Рильського Національної Академії Наук України.

Це наукове видання адресоване науковцям і студентам, але його з задоволенням прочитають широкі верстви читачів, для яких українське село було колискою, країною мрій і дитячих радощів.

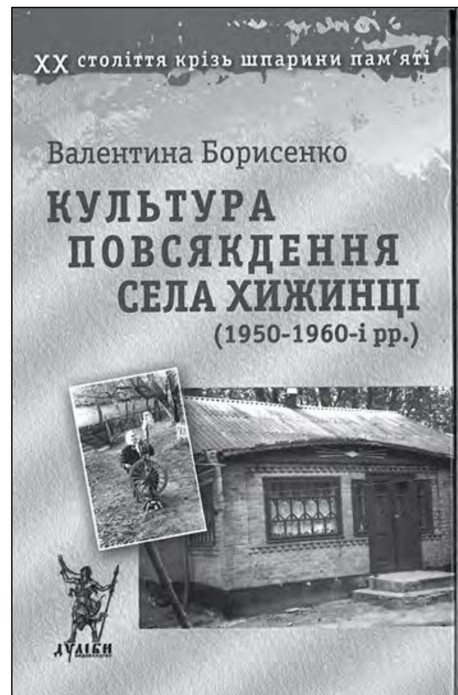
Насправді село зазнало жахливих змін за роки комуністичної влади і В. Борисенко досліджує ці зміни без публіцистичного патосу, без звинувачень, а як історик, що пише літопис народу. Книгу збагатили численні світлини з родинних архівів мешканців Хижинців, з яких видно як жили, одягалися, святкували селяни у повоєнні роки. З цього приводу напрошується думка про необхідність передання таких побутових світлин етнологам, які знаються на таких матеріялах і можуть додати фотофакти до своїх досліджень. Автор називає цей процес фотофіксацією.

В. Борисенко народилася у 1945 році, тож була свідком усіх змін повоєнного сільського життя. Вона дослідила господарювання та побут селян, їхнє житло, одяг, традиційну їжу та систему харчування, свята і дозвілля, виховання дітей, сімейні обряди, здоров'я селян і народне лікування.

Хижинці не були винятком, такі ж зміни сільського життя під гнітом комуністичного режиму пережило усе українське селянство. Але село чинило пасивний опір і намагалося зберегти давні свята і обряди, мораль і етику, пісні та звичаї. Прикметно, що у цьому зберіганні часто-густо село пристосовувалося до диктату влади, змінювало форму, залишаючи давній зміст.

Саморобне взуття („чуні") виготовляли з гумових автомобільних камер і тихенько наспівували: „Спасибі Сталіну-грузину, що вигадав для нас резину". Потайки, серед своїх, колядували і щедрували. На свята дотримувалися традиційних страв. Радянські свята у селі не відзначали, хібащо раділи нагоді попрацювати на присадибних ділянках.

Я виріс у дитячому будинку в сільській місцевості, і ми постійно працювали на своїх, раніше монастирських, полях, у своєму господарстві, але це було життя, далеке від сільського. Усе ж до нашої школи приходили учні з села і на свята потайки приносили сиротам кра-

(Закінчення на стор. 17)

Історія у дзеркалі спогадів

Анатолій Дністровий

Проф. Пилип Гайда. „Пройдений шлях. Спогади: 1892-1952". Передмова д-ра Ярослава Грицака, вступне слово Ігоря Е. Гайди „Про батька від сина". – Київ: Смолоскип, 2014. 600 стор.

Мемуаристика в українській культурі завжди посідала чільне місце й досить часто була таким собі „летючим голяндцем", який міг несподівано з'являтися, сповіщаючи про, здавалося, вже всім відомі речі. Причин такого парадоксу було чимало: якщо почати з головної, то, звісно, це тривала відсутність держави, за наявності якої не одне покоління українських громадян могло б мати повноцінний доступ до всіх без винятку доробків митців, інтелектуалів, науковців, політиків і військових.

Відповідно, це зумовило таке тотальне незнання нашим суспільством цілих пластів української інтелектуальної думки, особливо тієї, що не вписувалася у формат комуністично-тоталітарної моделі історії України XX ст. Тому сьогодні видавці, науковці, освітяни опинилися в трохи дивній, однак, направду досить шляхетній ситуації, – „повторно" відкривати для нашого суспільства все те, що було століттями напрацьовано в нашій культурі.

Не секрет, що пересічним українським громадянам – на рівні прискіпливої реконструкції – досі не відомі цілі сторінки минулого, які в розвинених країнах доносить до свого суспільства кінематограф, історичні-пізнавальні радіо- та телепрограми, не кажучи про книговидавничу галузь.

Якщо відійти від цього „просвітницького" патосу й говорити посутньо, то мемуарний корпус української культури може дати фору національної фікції, особливо тим текстам, автори яких „заграють з історією", оскільки послуговувався не фантазіями про минуле (як знаємо, фантазії завжди обмежені можливостями й рівнем знань фантазера), а формувався як спогад у ситуації тут і тепер", який ще не просіявся через ситця істориків, дослідників та інших ретрансляторів колишніх часів.

„Пройдений шлях: спогади 1892-1952" проф. Пилипа Гайди цікаві тому, що описують історичний час, на опис якого завжди претендували та претендують, окрім української, ще декілька національних традицій: передусім – поляки та євреї, а якщо говорити про часи імперії Габсбурґів, то, звісно, й австрійці. В цих культурах мемуари, щоденники, дослідження, що стосуються історії Галичини першої половини XX ст., формують окремий потужний сектор історії.

У своїй ідейно-координатній „Передмові" до цього видання проф. Ярослав Грицак окреслив політичний ляндшафт української культури та суспільства, про які свідчить П. Гайда. Справедливо іменуючи це „галицькою політичною традицією", яка була націотворчою та сильною впродовж XIX та початку XX ст., він слушно зазначає про її поступову нівеляцію після розпаду імперії Габсбурґів. Саме в такій атмосфері формувався світогляд П. Гайди.

Ці мемуари дуже важливі мені як романістові, зокрема через свідчення „поведінки" соціяльної динаміки, зокрема під впливом різних політичних викликів, якими була сповнена перша половина XX ст.. Спогади дають можливість об'ємного бачення політичного, культурного, буденного життя Галичини, можливість психологічного відчуття докорінних змін соціяльної стратифікації, які випали на долю Східньої Европи після Першої світової війни, падіння дому Габсбурґів, після злочинів нацизму та радянського тоталітаризму.

Якщо спогади читати під таким

(Закінчення на стор. 17)

Роман Бжеський став відомим як літератор

Інна Нагорна

РІВНЕ. – У „Бібліотечці Літературного музею Уласа Самчука в Рівному" вперше в Україні вийшов збірник художніх творів сподвижника Уласа Самчука – Романа Бжеського „Вояк". З'явився він у видавництві „Азалія" Рівненської організації Національної спілки письменників України завдяки благодійникові з Києва Веніямінові Довбні.

Р. Бжеського (1894-1982) впізнаємо в образі Клавдія – одного з головних персонажів драми У. Самчука „Шумлять жорна". Клавдій розповідає про себе: „У вісімнадцять років я вже воював. Три рази сидів в Чека. Мене розстрілювали. За Польщі п'ять років був під наглядом поліції, сидів в Березі-Картузькій. За царського часу мене виключено з гімназії. Я публіцист, журналіст, політик, партійник, поет, історик".

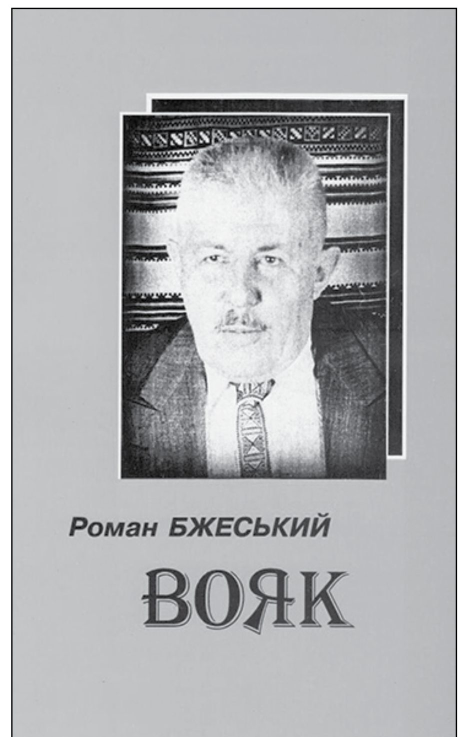
Р. Бжеський як поет і літературознавець в Україні практично невідомий. Тож нова книжка має хоч частково представити письменника, який у дні виняткового часу ставив своє слово на службу Україні. Його твір „Вояк" становить основу даного видання. Автор робить спробу відтворити неприкрашену історію змагань українського народу за незалежність з усіма найхарактернішими епізодами, учасником чи свідком багатьох з яких автор був сам.

З віршів Р. Бжеського чи не найщікавіша доля судилася поезії „За власну могутню державу". Одним з слухачів поезій Р. Бжеського був Олександер Глувко, який поклав текст на музику. Пісня настільки сподобалася молоді, що швидко набула значного поширення. Згодом її співали вояки УПА.

Р. Бжеський на сторінках „Волині" продовжував справу побратимів-націоналістів уже в дні німецької окупації. Працюючи в Рівному заступником головного редактора часопису, він викроював час і для редагування книжкових видань місцевого видавництва „Волинь", і для активної участи в діяльності „Просвіти", і для гурткової роботи в художній самодіяльності.

Нерідко брався за олівець та фарби, бо мав непересічний талант художника. Кілька репродукцій з його робіт люб'язно надіслала для цього видання донька Марґарита Бжеська, яка нині проживає в Бразилії.

Інна Нагорна – завідувач Літературного музею Уласа Самчука в Рівному.

Село Хижинці...

(Закінчення зі стор. 15)

шанки – це був відгомін тих заборонених свят, про які пише В. Борисенко.

У наших старих монастирських садах, як і в Хижинцях, теж була влаштована точнісінько така ж сушарня для слив та інших плодів. Але село возило сухі плоди до Росії на продаж, зазнаючи пограбувань та інших негараздів. Автор записала спомин про двох селян, котрі у Москві побазарювали й вирішили побачити Леніна у мавзолеї. Один з них не втримався і вжив лайливе слово: „Так твою мать, лежить як живий". Його негайно затримали. Другий гукнув услід: „Я ж тобі казав не ходити: на чорта він тобі потрібен!". Арештували обох. Інші селяни не змогли привезти з Москви зошити для дітей, бо в Росії ніхто не розумів слова „зошит".

До Вінниці возили на базар також пироги з горохом та ряжанку (колотуху). Оті пироги мені запам'яталися з студентських років у Кам'янці-Подільському (до речі, книжку видано у цьому місті), коли у день виплати стипендії усі поспішали на базар до тих дешевих великих, всередині відкритих сільських горохових пирогів і колотухи, у якій плавала жабка-„холодушка". Щоправда, В. Борисенко про жабку не згадує…

Пригадалися також парусинові туфлі, начищені зубним порошком. В. Борисенко пише, що керівники району приїздили в село у „білих з тканини туфлях". Студентство їх теж носило, що засвідчив Дмитро Молякевич у вірші про парусинові туфлі: „На ліричний настроююсь лад, як побачу коли – на вітрині парусинові туфлі стоять, дешевенькі оті, на резині". Носили ми й куртки „бобки", які шили самодіяльні кравчині. У Кам'янці-Подільському їх називали пестливо „бобочками".

Добрим словом згадані в книзі учитель музики та малювання Андрій Павлусенко – фундатор і керівник ансамблю бандуристів, хорів та оркестр, автор понад 50 пісень на слова відомих українських поетів, а також його син Микола Павлусенко – відомий художник, репродукції картин якого прикрасили книгу.

Чимало хижинецьких звичаїв занотувала автор. Після шлюбної ночі приносили з хати молодої горілку, пофарбовану у червоний колір. Випрані пелюшки не залишали на ніч на дворі, щоб до дитини не вчепилося щось лихе. Після відлучення дитини від грудей не давали їй грудного молока, бо матиме „погані очі". Неодружену молодь хоронили у весільному вбранні. Для лікування пили жир з борсука, відвари з гілок малини, черешні та смородини, хвороби горла лікували керосином. Болі в сугробах знімало листя лопуха. Дівчину купали у пелюстках з першого цвітіння півонії, щоб була щасливою.

В. Борисенко пише: „Це були роки активних змін у побуті й культурі колгоспників, і я їх показую на прикладі конкретного населеного пункту". Водночас дослідження етнолога стверджує й те, що попри відчутні зміни українське село усе ж витримало більшовицьку диктатуру і за тими змінами зберегло свою українську душу, свої звичаї, хоча й пристосовані до нових умов.

Хочу також зробити два зауваження. Перше – про мову. Науковці вживають мову, у якій багато термінів та новотворів. Чи варто? Моє читання зупиняли вислови „сеґментація родини", „процес адаптації селянства до суспільних трансформацій" та інші. Це можна було написати простіше.

Ще одне. Автор зауважує: „Все робилося вручну. Придумали навіть пісні: „Буряки рядочками, стеляться листочками", „Ще тумани сиві не зійшли з полів". Щоб не подумалось, що пісні придумали в Хижинцях, варто було сказати, що перший уривок походить з пісні „Іде весна над нивами" Аркадія Філіпенка на слова Тереня Масенка, а другу пісню створив Платон Майборода на слова Олекси Ющенка, родича недавнього президента. Так що пісні прийшли з Києва.

З можливими запитаннями щодо придбання книжки можна звернутися до видавництва „Дуліби" на електронну адресу: duliby@ukr.net.

Історія у дзеркалі...

(Закінчення зі стор. 15)

прицілом, то вони є співзвучними з мемуарами „Вчорашній світ. Спогади европейця" Стефана Цвайґа: моторошної книги про „золоту добу" Центрально-східньої Европи та політичну катастрофу у вигляді двох світових воєн та нацизму, яка її змела.

Хроніка П. Гайди дивовижним чином поєднує різні підходи: життєвий спогад і аналітичну рефлексію, яка з'являється у вигляді ненав'язливих коментарів до тих чи інших подій. По суті, це сукупність низки „мікроісторій" про різні соціяльні середовища, до яких був дотичний автор: гімназія в Тернополі та інтелектуальне середовище, військові події, навчання у Польщі, нацистська та більшовицька окупації, еміґрація.

Зворушливі враження від цієї книги навряд чи можливо передати в скупій рецензії, в якій можливо хіба вказати на смислові координати мемуарів проф. П. Гайди. Говорячи про день теперішній, то варто акцентувати на тому, що такі мемуари, як і низка інших, що досі не перевидані в Україні, здатні посилити не лише фахову цікавість до нашої історії, зокрема істориків. Такі мемуари – це своєрідний „інтернет минулого", з якого можуть черпати інформацію та на основі якого створювати цікаві проєкти письменники, медійники, кінотворці.

Можливості дії спогаду на сучасну культуру та на самоідентифікацію суспільства – невичерпні, вони лише посилюють усе найкраще з нашої традиції, і дають багатий матеріял для різних форм репрезентації минулого. Якщо такий креативний підхід застосовувати до мемуаристики, то це вже буде не сфера суто читання чи досліджень, а вихід на формат іноваційних форм реконструкції історії – наприклад, як це робить через телеінфографіку у власних документальних фільмах Бі-Бі-Сі та „History Channel". За цим – майбутнє, яке зробить нашу історію, нашу мемуаристику ще більше затребуваною, навіть на рівні широких прошарків суспільства.

Київ

Загинув пластун Віктор Гурняк

Віктор Гурняк у зоні антитерористичної операції. (Фото: Петро Задорожний)

19 жовтня біля 32-го блокпосту загинув Віктор Гурняк – боєць батальйону „Айдар", який намагався з поля бою вивезти поранених, але автомобіль не заводився. Прилетіла міна, осколок потрапив у бік. Якийсь час боєць ще жив, але його рани були не сумісні з життям. В. Гурняк разом з бойовими побратимами-айдарівцями проривався з оточення до 32-ої бригади Національної ґвардії під Бахмуткою.

Він довший час був волонтером та возив допомогу на передову. Згодом вирішив піти добровольцем, у вересні приєднався як боєць до батальйону „Айдар".

В. Гурняк народився в 1987 році, в селі Городниця на Тернопільщині. Навчався у школі в Тернополі, згодом в технічному коледжі Тернопільського державного технічного університету, був редактором пластового часопису „Цвіт України". Республіканського Інституту. До Пласту вступив у 14 років. Належав до гуртка „Сірі вовки", що входив до куреня ч. 29 ім. Юрія Старосольського. В 2004 році став одним з співзасновників і першим курінним куреня ч. 77 ім. Івана Гавдиди. Згодом став членом 15-го куреня „Орден залізної остроги" ім. Святослава Завойовника. Виховував юнацький гурток „Орли". Був заступником з виховної роботи станичного та окружного проводу. Керував інформаційною ділянкою в тернопільському Пласті. Комендант Крайового табору „Леґіон-11".

Очолював в Тернополі Молодіжну громадську організацію „Фундація реґіональних ініціятив" та був прес-секретарем партія „Пора" в Тернопільській області. Працював фотокореспондентом УНІАН, фотографував для міжнародної інформаційної агенції Reuters. Разом з дружиною Іриною виховував дворічну доньку Юстину.

Сергій Баглай,
Київ

Світлій пам'яті Богдана Тодорова

Олег Чорногуз

25 вересня у Філядельфії помер Богдан Тодорів – великий українець, колишній вояк УПА, талановитий публіцист надзвичайно добра і чуйна людина, яка жила все своє свідоме життя Україною і для України. Жила і боролася – чи на теренах України у роки совєтської окупації, чи вже з пером у руках публіциста, перебуваючи на Заході.

Я мав щастя і честь познайомитися з паном Богданом і його милою дружиною панею Вірою у перші роки нашої оновленої Незалежности. Це був 1992 рік, рік Всесвітнього конґресу українців у Києві. З того часу наша дружба не переривалася ні на день.

Перед очима стоїть затишний філядельфійський дім подружжя Тодорових, з „українською" грушею на подвір'ї... Згадую ті благословенні миті наших зустрічей, передумую яскраві і глибокі думки пана Богдана. Покійний тяжко переживав новітню українську трагедію, вважаючи її дуже можливим передвісником Третьої світової війни. Може, найбільше тому його серце й не витримало. Не стало поміж нас ще одного борця за українську волю, за наше краще завтра.

Київ

В музеї відбувся бенкет

(Закінчення зі стор. 8)

ний бенкет й особливий показ моди – ретроспектива української вишивки та її відгомін у сучасній моді – вказують на щире бажання відроджувати та широко популяризувати українську культуру й традиції. Я пишаюся нашими талановитими дизайнерами, серед яких Оксана Караванська, й рада з того, що Вам випала нагода ближче запізнатися з Оксаною та її творчістю. Бажаю Вам, аби діяльність музею й надалі була позначена оптимістичними кольорами й різнобарв'ям, що його дарує українська вишивка. Наснаги Вам у просуванні української духовности й нових осягів на славу вільної України!".

До проведення бенкету долучилося багато волонтерів та організаційний комітет, Максим Прокопів висвітлив найкращі миті свята моди і краси. Віце-міс діяспора 2013 року Оксана Шараневич з Клівленду подарувала гостям пісню про Україну, яку вона співала на Майдані у Києві. Дебют ведучих д-ра Маркіяна Кузича та Адріяни Куропась-Еліс був на високому рівні.

„Вавилон'13"...

(Закінчення зі стор. 11)

майданівської сотні, а потім спогади очевидців, – усе доносить жорстоку правду протистояння; агероїзм молодих українців, які прийшли відстояти своє право на незалежність, вражає глибинним усвідомленням ними свого громадянського й патріотичного обов'язку.

У фільмі, який присвячений війні, український вояк, розмовляючи російською мовою, висловив важливу думку, котра показує складність українського суспільства, його неоднозначність і багатовимірність. Роздумуючи про усі ці події, вояк каже, що сьогодні, завдяки війні, він усвідомив себе не малоросом, а українцем.

Українська криза, громадянська війна, війна з Росією, – як би не називали те, що відбувається на сході України, – це події, що сколихнули українську націю й висвітлили усі неґативи, які накопичувалися протягом усіх років Незалежности і які в жоден спосіб не були вирішені.

Насамкінець презентації Ю. Грузінов відповів на численні запитання, якими живе сьогодні українська спільнота у світі.

Пресова група НТШ-А

Пресфонд „Свободи" за вересень 2014 року

$	NAME	LOCATION
50	TYMKIW, STEPHAN	MILLERSVILLE, MD
40	DYCZKO, MICHAEL	YONKERS, NY
25	KRAWCIW, C & N	TULSA, OK
20	BARDYN, IHOR	TORONTO, ON
	BILANIUK, LARISSA	WALLINGFORD, PA
	CHOMA, LUBOMIRA	ROCHESTER, NY
	DANYLYK, MYCHAJLO & OKSANA	HOUSTON, TX
	HOLYK, WALTER	TORONTO, ON
	KRYSHTALOWYCH, JAROSLAWA	CLEVELAND, OH
	KULCHYCKYJ, BOHDAN	CINNAMINSON, NJ
	LABINSKY, PAUL	CHERRY HILL, NJ
	LESKIW, MARIA	PHILADELPHIA, PA
	LEWYCKY, GEORGE	PHILADELPHIA, PA
	SAWKA, PETER	STERLING HEIGHTS, MI
	SLOBODYNSKY, MICHAEL & NATALIA	PARRISH, FL
	WOWK, ULANA	EDISON, NJ
	ZABROCKY, ANNA	PHILADELPHIA, PA
15	CHANAS, PETRO	OAK LAWN, IL
	HURALECZKO-LASCH, LUBA	UNION, NJ
	STEPANYK, IRENA	STONEHAM, MA
10	APOSTOLUK, STEFAN	PARMA, OH
	BOYAR, ANNA	SADDLE RIVER, NJ
	KAWKA, WOLODYMYRA	DREXEL HILL, PA
	KULYNYCH, M	JACKSON HEIGHTS, NY
	LONYSZYN, SOPHIE	SOMERSET, NJ
	LYS, MYRON & IRYNA	LA JOLLA, CA
	MIZUR, ROMAN	SHRUB OAK, NY
	ORANSKY, NADIA	PHOENIXVILLE, PA
	ORLINS, JOHN	EL CAJON, CA
	PIDLETEJCZUK, NICHOLAS	GROSSE PT WOODS, MI
	POTHRABIA, PARANIA	ANTIOCH, IL
	PROKOPOVYCH, IRYNEJ	CALABASAS, CA
	SEMUSCHAK, STEFANIA	WOODSIDE, NY
	SKYPAKEWYCH, JAROSLAVA	WARREN, MI
	STACHNIW, HELEN	VOORHEES, NJ
	STECYSZYN, ZENOVIA	CHICAGO, IL
	STERCHO, IRENA	POTTSTOWN, PA
	STETKEWYCZ, JAROSLAW	WARREN, MI
	STRILBYCKYJ, ALEXANDER	FORT WAYNE, IN
	SYGIDA, NATALIA	EAST HANOVER, NJ
5	BASLADYNSKY, WOLODYMYRA	PARMA, OH
	BURY, STEFAN	YOUNGSTOWN, OH
	KOSZYLOWSKY, DMYTRO	LIVONIA, MI
	KRAWCZUK, ANNA	HOLMDEL, NJ
	PODOLAK, EUGENIA	LEHIGHTON, PA
	SHUYA, NATALIE	HAMMOND, IN
	TROJAN, NADIA	WATERTOWN, CT
	WALCZYK, LUBA	ELIZABETH, NJ
	WASIW, WASYL & ANNA	CLIFTON, NJ
	WYRSTA, ANNA	PHILADELPHIA, PA
TOTAL FOR SEPTEMBER 2014: $690		

Щиро дякуємо всім жертводавцям за підтримку пресфонду „Свободи"!